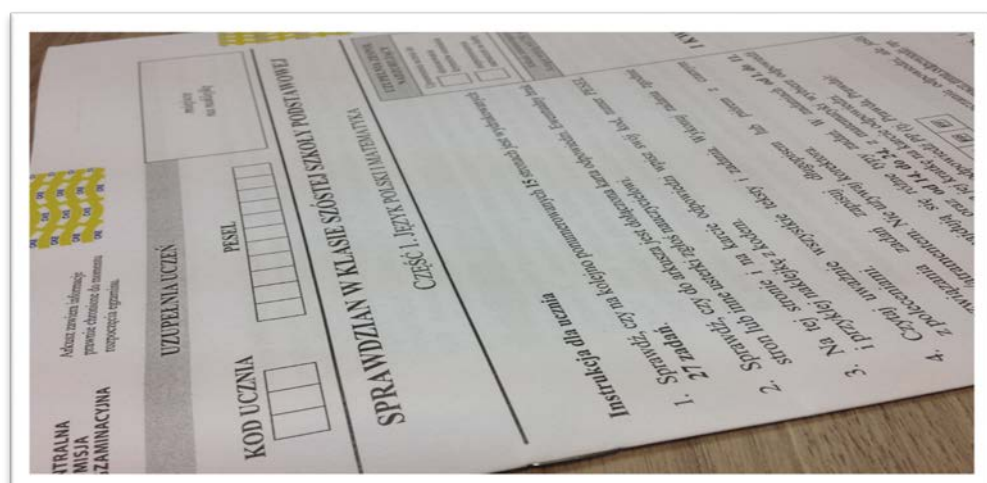

Osiągnięcia uczniów kończących szkołę podstawową w roku 2015

Województwo kujawsko-pomorskie

**Osiągnięcia uczniów
kończących szkołę podstawową
w roku 2015**

województwo kujawsko-pomorskie

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: ckesekr@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku
ul. Na Stoku 49, 80-874 Gdańsk
tel. 58 320 55 91, fax 58 320 55 90
e-mail: komisja@oke.gda.pl
www.oke.gda.pl

SPIS TREŚCI

I. CZĘŚĆ PIERWSZA	7
1. Opis arkusza standardowego.....	7
2. Dane dotyczące populacji uczniów.....	7
3. Przebieg sprawdzianu	8
4. Podstawowe dane statystyczne	9
Język polski	13
Wyniki uczniów	13
Komentarz	17
Matematyka	25
Wyniki uczniów	25
Komentarz	29
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	35
II. CZĘŚĆ DRUGA	39
Język angielski	39
1. Opis arkusza standardowego.....	39
2. Dane dotyczące populacji uczniów.....	39
3. Przebieg sprawdzianu	40
4. Podstawowe dane statystyczne	41
Komentarz	47
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	54
Język niemiecki	58
1. Opis arkusza standardowego.....	58
2. Dane dotyczące populacji uczniów.....	58
3. Przebieg sprawdzianu	59
4. Podstawowe dane statystyczne	60
Komentarz	66
Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych	73

I. CZĘŚĆ PIERWSZA

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz egzaminacyjny w wersji standardowej zawierał 27 zadań, w tym 13 z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwarte) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwarte). Były to w większości zadania sprawdzające umiejętności złożone, w tym analizowanie i interpretowanie informacji, planowanie i realizowanie rozwiązania. Wśród zadań zamkniętych występowały: zadania wyboru wielokrotnego, w których uczeń wybierał jedną z podanych odpowiedzi, zadania typu prawda-falsz oraz zadania na dobieranie.

Podstawę zadań zamkniętych i zadania otwartego krótkiej odpowiedzi z języka polskiego stanowił tekst publicystyczny z kontekstem przyrodniczym *Słoń i inne mądrale* Magdaleny Frender-Majewskiej oraz fragment komiksu Michaela Coxa. Zadanie sprawdzające umiejętność tworzenia tekstu polegało na napisaniu opowiadania twórczego.

Z zakresu matematyki dominowały zadania osadzone w kontekście praktycznym. Uzupełniono je rysunkami, tabelami i wykresem. Zadania otwarte wymagały od ucznia samodzielnego sformułowania rozwiązania.

Za poprawne wykonanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 41 punktów, w tym 21 punktów z języka polskiego i 20 punktów z matematyki.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		18 173
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	15 970
	z dysleksją rozwojową	2 203
	dziewczeta	8 973
	chłopcy	9 200
	ze szkół na wsi	7 294
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3 622
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5 200
	ze szkół publicznych	17 741
	ze szkół niepublicznych	432

Z części pierwszej sprawdzianu zwolniono 256 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu dostosowanym	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	40
	słabowidzący i niewidomi	55
	słabosłyszący i niesłyszący	63
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	454
	Ogółem	612

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

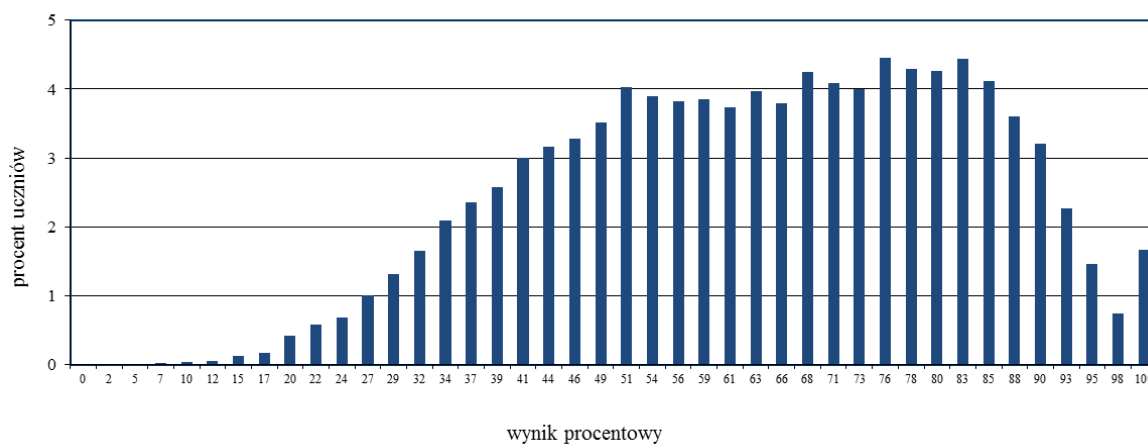
Termin sprawdzianu			1 kwietnia 2015 r.
Czas trwania sprawdzianu			80 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym
			do 120 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym
Liczba szkół			607
Liczba zespołów			14
Liczba egzaminatorów			259
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)			135
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdziania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
inne (np. złe samopoczucie)		0	
Liczba wglądów ¹ (§ 50)			11

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562 ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
18 173	7	100	66	76	64	19

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

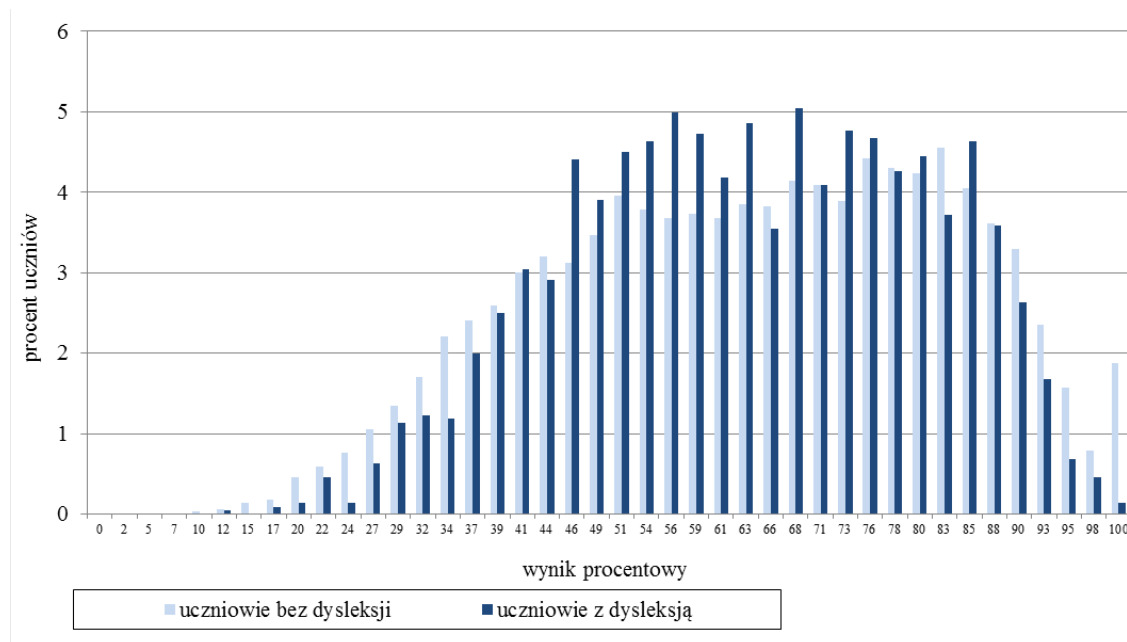
Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–29
2	32–39
3	41–49
4	51–61
5	63–73
6	76–83
7	85–90
8	93–95
9	98–100

Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	23–51
2	52–56
3	57–60
4	61–63
5	64–66
6	67–70
7	71–74
8	75–79
9	80–96

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

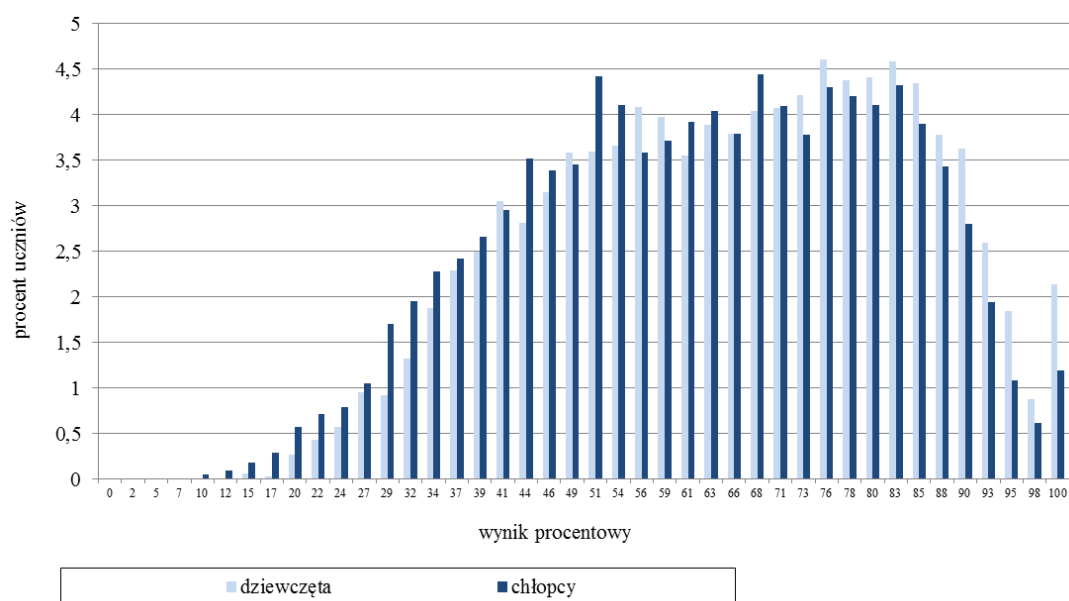
Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	15 970	7	100	66	83	64	20
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2 203	12	100	63	68	64	17

² Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do egzaminu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z arkusza SP-1-152.

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	8 973	7	100	66	76	65	19
Chłopcy	9 200	7	100	63	68	62	19

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	7 294	7	100	63	76	62	19
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 622	7	100	63	83	62	19
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054	10	100	66	83	65	20
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5 203	10	100	68	83	66	19

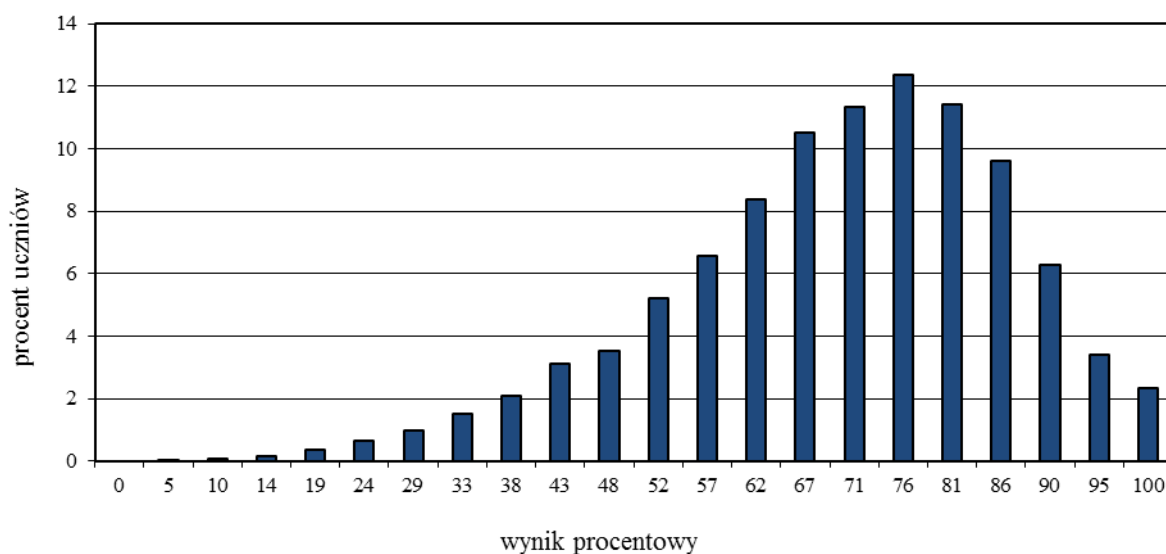
Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	17 741	7	100	66	76	64	19
Szkoła niepubliczna	432	17	100	78	100	74	19

Język polski

Wyniki uczniów

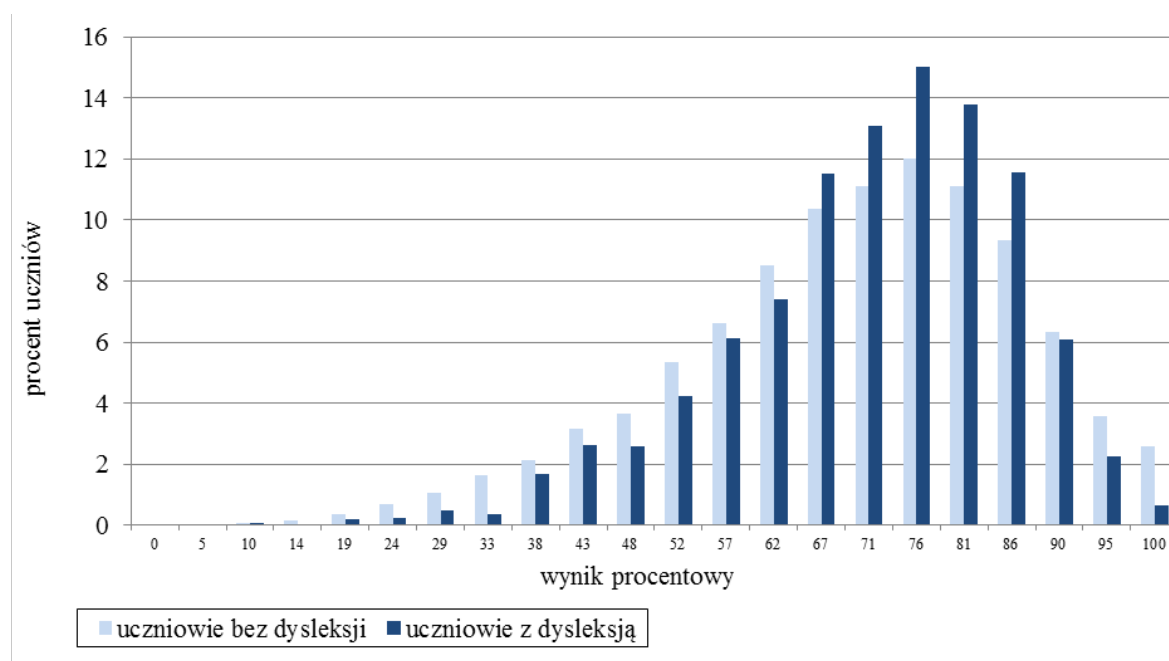

Wykres 4. Rozkład wyników uczniów

Tabela 11. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
18 173	5	100	71	76	70	17

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

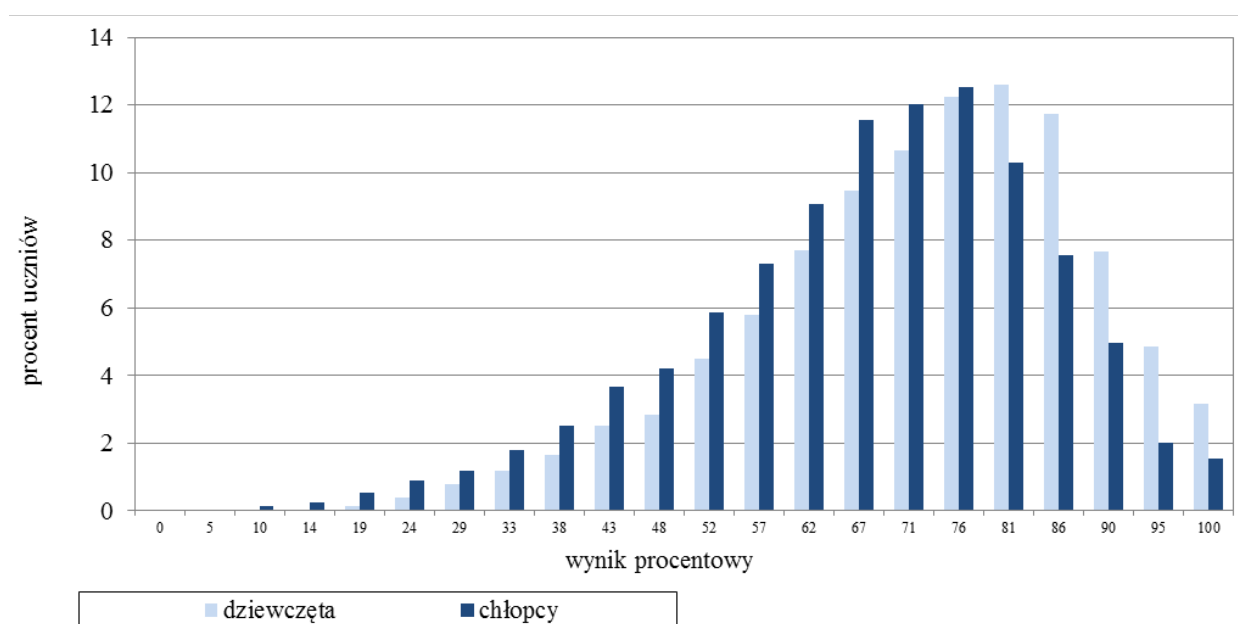

Wykres 5. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 12. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	15 970	5	100	71	76	70	17
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2 203	10	100	71	76	72	14

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 6. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 13. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	8 973	5	100	76	81	72	16
Chłopcy	9 200	5	100	71	76	67	17

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 14. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	7 294	5	100	71	76	68	16
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 622	5	100	71	76	69	17
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054	10	100	71	71	70	17
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5 203	10	100	76	81	73	16

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 15. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	17 741	5	100	71	76	70	17
Szkoła niepubliczna	432	14	100	81	81	78	17

Poziom wykonania zadań

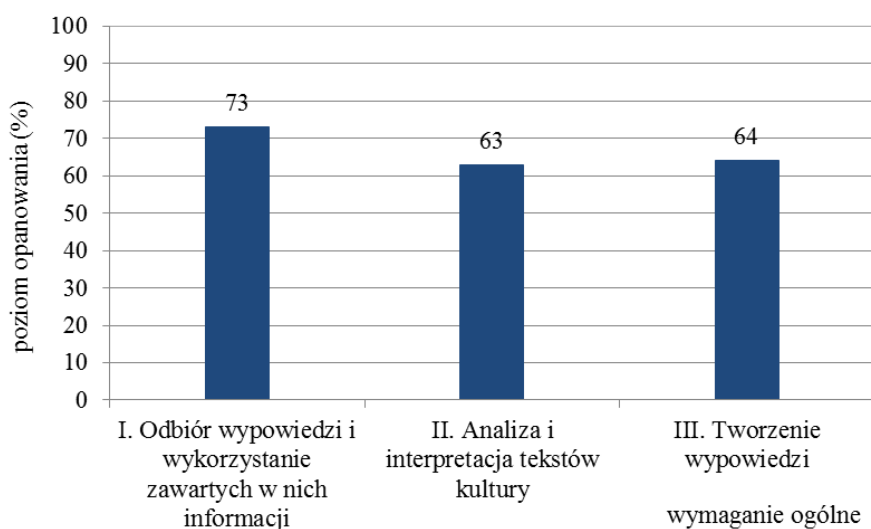
Tabela 16. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
1.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	92
2.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 7) wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio (ukryte).	91
3.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 6) odróżnia zawarte w tekście informacje ważne od informacji drugorzędnych.	80
4.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	76
5.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 10) dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapity).	76
6.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	3. Świadomość językowa. Uczeń: 1) rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedziach (podmiot [...]); 4) rozpoznaje w tekście formy przypadków [...] – rozumie ich funkcje w wypowiedzi.	48

7.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 2) określa temat [...] tekstu.	93	
8.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 9) omawia akcję, wyodrębnia wątki i wydarzenia.	78	
9.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 9) wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście [...].	68	
10.	I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	1. Czytanie i słuchanie. Uczeń: 3) identyfikuje nadawcę [...] wypowiedzi [...].	93	
11.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.	61	
12.	II. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	2. Analiza. Uczeń: 10) charakteryzuje i ocenia bohaterów.	57	
13.	III. Tworzenie wypowiedzi.	1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 1) tworzy spójne teksty na tematy [...] związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury; 5) tworzy wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: opowiadanie z dialogiem (twórcze [...]); 6) stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję i układ graficzny zgodny z wymogami danej formy gatunkowej (w tym wydziela akapity).	70	64
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 7) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych [...].	94	
		1. Mówienie i pisanie. Uczeń: 4) świadomie posługuje się różnymi formami językowymi [...].	52	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 5) pisze poprawnie pod względem ortograficznym [...].	51	
		2. Świadomość językowa. Uczeń: 6) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (kropki, przecinka, znaku zapytania, cudzysłowu, dwukropka, nawiasu, znaku wykrzyknienia).	41	

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 7. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Komentarz

Podczas sprawdzianu z zakresu języka polskiego badano zarówno umiejętności proste, np. wyszukiwania w tekście informacji wyrażonych wprost i pośrednio, odróżniania informacji ważnych od drugorzędnych, jak i umiejętności złożone, np. wyciągania wniosków z przesłanek zawartych w tekście, charakteryzowania i oceniania bohaterów czy tworzenia wypowiedzi pisemnej w formie opowiadania.

Umiejętności polonistyczne na tegorocznym sprawdzianie badano zadaniami, które odnosiły się do dwóch tekstów – popularnonaukowego *Słoń i inne mądrale* oraz komiksu. Uczniowie uzyskali odpowiednio: za wykonanie zadań z zakresu *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* – 73% punktów możliwych do zdobycia, z zakresu *analizy i interpretacji tekstów kultury* – 63% punktów oraz za zadania z zakresu *tworzenia wypowiedzi* – 64% punktów. Szóstoklasiści wykazali się większą biegłością w odbiorze komiksu; średni wynik za wykonanie zadań od 7. do 11. jest wyższy o około 9 punktów procentowych od średniego wyniku uzyskanego za zadania badające odbiór tekstu popularnonaukowego (od 1. do 6.).

Wśród zadań sprawdzających poziom opanowania umiejętności *odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji* łatwe dla uczniów okazały się zadania (wymienione w kolejności od najłatwiejszego): 7., 10., 1. i 2.

Najliczniejsza grupa szóstoklasistów (ponad 93%) zdobyła punkt za poprawny wybór tytułu najtrafniej oddającego treść historyjki obrazkowej, której bohaterami są dwaj malarze starożytnej Grecji (zadanie 7.).

Do znajomości podstawowego pojęcia z zakresu teorii literatury – narrator – odwoływało się zadanie 10. (93% poprawnych odpowiedzi). Uczniowie wskazujący inną odpowiedź niż *Zeuksis wykorzystał swe zdolności i namalował piękne winogrona. (rysunek 4.)* nie odróżniali wypowiedzi narratora od kwestii bohaterów.

Temat tekstu *Słoń i inne mądrale* (zadanie 1.), traktującego przede wszystkim o zachowaniach i cechach słońi ujawniających ich inteligencję, umiało określić 92% piszących.

Zaledwie 1 punkt procentowy mniej – 91% wyniósł wynik osiągnięty za rozwiązanie zadania 2., w którym uczniowie musieli wykazać się umiejętnością wyszukania w tekście informacji podanych wprost i pośrednio, dotyczących przeprowadzonego w zoo eksperymentu z udziałem słońia. Eksperymentem tym potwierdzono, że słoń samodzielnie radził sobie z rozwiązywaniem stawianych przed nim problemów. Uczniowie, którzy wybierali odpowiedź *rozpoznawać innych przedstawicieli*

stada, prawdopodobnie nie odczytywali polecenia ze zrozumieniem i sięgali po informacje do nieodpowiedniego fragmentu tekstu.

Dla licznej grupy szóstoklasistów nieco trudniejsze okazały się umiejętności świadomego, krytycznego odbioru informacji – odróżnienia informacji ważnych od drugorzędnych (zadanie 3., poziom wykonania 80%) czy wyciągania wniosków wynikających z informacji zawartych w tekście – jak w zadaniu 4. (poziom wykonania 76%).

Zadanie 4. sprawdzało umiejętność złożoną – wnioskowania na podstawie przesłanek z tekstu popularnonaukowego. Ponad 20% piszących uznało, że przytoczenie w tekście wypowiedzi dyrektora ogrodu zoologicznego pełni inną funkcję niż poszerzanie wiedzy czytelników o zachowaniach słoń.

W obrębie tego samego wymagania ogólnego zadaniem 5. badano umiejętność dostrzegania relacji między częściami składowymi wypowiedzi – tytułem, wstępem i ostatnim akapitem tekstu. Piszący w tym zadaniu dwukrotnie wybierali odpowiedź: najpierw wskazywali jedną z dwóch podanych części składowych tekstu, następnie jedno z dwóch uzasadnień.

Jednym z dwóch trudniejszych zadań zamkniętych na tegorocznym sprawdzianie było zadanie 9., w którym szóstoklasiści oceniali prawdziwość podanych zdań. Oba z nich powinny zostać ocenione jako prawdziwe, tymczasem 18% uczniów stwierdziło, iż fałszywe jest zdanie 1. *Zeuxsis docenił talent Parrazjosa, a Parrazjos docenił zdolności Zeuksisa*, a 14% – że nieprawdą jest, jakoby w starożytnej Grecji ceniono realistyczne dzieła sztuki. Prawidłowej odpowiedzi udzielili ci szóstoklasiści, którzy dostrzegli, że obaj malarze podziwiali kunszt swojego rywala (uczniowie umieli więc wykorzystać informacje zawarte na ilustracjach 4. i 9.), a także wysnuli właściwy wniosek z całej historyjki.

Zadanie 6. – najtrudniejsze spośród polonistycznych – wymagało od szóstoklasistów rozpoznania funkcji składniowej wyrazu *słoń* w wypowiedzeniu *Słoń sięgnął trąbą po owoc* (zadanie 6.1. – poziom wykonania 72%) oraz rozpoznania formy przypadku rzeczownika *owoc* występującego w tym samym zdaniu (zadanie 6.2. – poziom wykonania 25%). Podczas gdy trzy czwarte uczniów kończących szkołę podstawową poprawnie wskazało podmiot w zdaniu, to zaledwie jedna czwarta potrafiła zadać pytanie o rzeczownik *owoc*: *sięgnął po kogo? co?* i określić, że temu wyrazowi nadano formę biernika. Szóstoklasiści wybierający niepoprawną odpowiedź *mianownik* prawdopodobnie kierowali się jedynie budową wyrazu (identyczną w obu przypadkach gramatycznych), w oderwaniu od jego funkcji w wypowiedzi.

Do analizy i interpretacji tekstów kultury odnosiły się dwa zadania zamknięte i jedno otwarte (krótkiej odpowiedzi). Za umiejętności z tego zakresu szóstoklasiści uzyskali średnio 63% punktów. Z zadań zamkniętych zdecydowanie łatwiejsze okazało się dla piszących zadanie 8. (poziom wykonania – 78%). Uczniowie musieli tu trafnie wskazać analogię w reakcjach ptaka i Zeuksisa na widok dzieł malarskich rywalizujących ze sobą twórców: obaj „odbiorcy” sztuki ulegli złudzeniu, co zostało potwierdzone ich specyficznym zachowaniem.

Rozwiązując zadanie 11., uczniowie powinni wywnioskować, o jakich odczuciach bohatera świadczą wypowiedziane przez niego słowa. Poprawnej odpowiedzi udzieliło w tym zadaniu 61% piszących. Uczniowie, którzy błędnie odczytali intencję wypowiedzi Zeuksisa, najczęściej sądzili, że na widok kotary na ścianie zareagował on oburzeniem.

W zadaniu 12. piszący mogli zdobyć dwa punkty za trafne charakteryzowanie i ocenianie bohaterów. Szóstoklasiści w miarę dobrze poradzi sobie z tym zadaniem. Redagowali zwięzłą wypowiedź, wyjaśniając, dlaczego jeden z malarzy uznał drugiego za lepszego twórcę. Maksymalną liczbę dwóch punktów zdobyło 34% uczniów. Uczniowie ci zawarli w swoich wypowiedziach dwa elementy: wyjaśniali, że Zeuxsis dał się zwieść malarskiej iluzji, oraz stwierdzali, że dzieło Parrazjosa naśladowało rzeczywistość. Poniżej zamieszczono przykłady (1. i 2.) w pełni poprawnych rozwiązań.

Przykład 1.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza od siebie, ponieważ dał się nabrać, że zastona namalowana na ścianie była prawdziwa. Był bardzo zdziwiony realizmem obrazu, przy którym jego dziecko wudawo się błache.

Dzieło dodatkowo przywołane przez autora wypowiedzi, nazwane przez niego błahym, to obraz Zeuksisa przedstawiający winogrona (za prawdziwe uznał je tylko ptak).

Przykład 2.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza, gdyż myślał, że schował on swój obraz z kotką. Okazało się, że Parrazjos namalował na ścianie bardzo realistyczną kotkę, i Zeuksis zaczął drapać ścianę, z myślą, że sięgnie zastony.

Uczeń ma świadomość, jak ważna była reakcja Zeuksisa na doskonałe dzieło Parrazjosa – świadczyła o kunszcie jego twórcy.

Jeżeli w swoim uzasadnieniu piszący uwzględnił tylko jeden z dwóch wymaganych elementów: zwrócił uwagę jedynie na to, że Zeuksis dał się zwieść malarskiej iluzji, lub tylko na to, że dzieło Parrazjosa naśladowało rzeczywistość, wówczas za rozwiązanie zadania uzyskiwał jeden punkt. Taką liczbę punktów zdobyła liczna grupa piszących – 47% tegorocznych szóstoklasistów.

Przykład 3. obrazuje sytuację, gdy uczeń koncentruje się na walorach malowidła Parrazjosa (mówi o jego realistyczności), natomiast pomija odbiór tego dzieła przez Zeuksisa (fakt, że malarz uznał dzieło konkurenta za prawdziwy przedmiot).

Przykład 3.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza od siebie, ponieważ w starożytnej Grecji ceniono dzieła wiernie oddające rzeczywistość, a takim obrazem był malunek Parrazjosa.

Autor kolejnego przykładowego 4. rozwiązania skupia uwagę na reakcji Zeuksisa (malarz ulega iluzji), pomija natomiast w swojej wypowiedzi informację o tym, jak wiernie obraz Parrazjosa oddawał rzeczywistość.

Przykład 4.

Zeuksis uznał Parrazjosa za lepszego malarza od siebie, ponieważ Zeuksis myślał, że Parrazjos ukrył swój obraz z kotką, a ta kotka była namalowana właśnie przez Parrazjosa.

Trzecie wymaganie ogólne z podstawy programowej kształcenia ogólnego przedmiotu język polski było reprezentowane w arkuszu przez jedno zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi – 13.: *Napisz opowiadanie zatytułowane „Tajemnicze pudełko”*. Za jego pełną realizację piszący mogli otrzymać 7 punktów. Średni poziom wykonania wynosi 64% dla całego zadania, które dla szóstoklasistów okazało się umiarkowanie trudne.

Zadanie to sprawdzało następujące umiejętności zapisane w podstawie programowej:

- tworzenie spójnego tekstu na tematy związane z otaczającą rzeczywistością,
- formułowanie wypowiedzi pisemnej w odpowiedniej formie gatunkowej,
- świadome posługiwanie się różnymi formami językowymi,
- przestrzeganie norm poprawności językowej,
- pisanie poprawne pod względem ortograficznym,
- poprawne używanie znaków interpunkcyjnych,
- operowanie słownictwem z określonych kręgów tematycznych.

Za napisanie pracy na temat, zależnie od stopnia realizacji tematu, szóstoklasiści mogli uzyskać od zera do trzech punktów. Otrzymali średnio 70% punktów możliwych do zdobycia. Okazało się, że zgodnie z wymaganiami podstawy programowej dla I poziomu edukacyjnego, forma opowiadania jest im dobrze znana, utrwalona w trakcie edukacji polonistycznej. W opowiadaniach, których treść oceniono na 3 punkty, uczniowie prezentowali bogaty świat przedstawiony, z rozbudowaną akcją, uporządkowanymi logicznie wydarzeniami, określonymi, wyrazistymi bohaterami. Dodatkowym walorem tych wypowiedzi było opisywanie przeżyć bohaterów (emocje dominujące to zaciekawienie, zachwyt, fascynacja tajemniczością), czasem także prezentowanie tła zdarzeń.

Przykład 1.

.....
 To był zwykły, mroczny poranek. Dzieci
 z ~~na~~ klasy Ani, zebrały się już przed
 salą lekcyjną, oczekując na dzwonek.
 Kiedy sygnał do rozpoczęcia zajęć wreszcie
 przebrzmiał, nauczycielka przyrody otworzyła
 klasę, dzieci wbiegły do środka. I stanęły
 jak wryte. Na biurku leżało pudełko.
 Zwykłe - czarne, kwadratowe, nierzym nie
 zdradzało, co może być w środku
 Natychmiast wywołało zainteresowanie ~~całej~~ całej klasy.
 Nauczycielka tylko się uśmiechnęła i spokojnie
 zaczęła prowadzić lekcję o mikroświecie.
 Straszna nuda... Chyba nikt jej nie słuchał.
 Pod koniec lekcji pani znówu postąpiła przedmiotem
 tajemniczy uśmiech i poklepała do skrzynki.
 - Teraz sprawdzimy, kto uważał na lekcji -
 powiedziała. Zaraz każdy się spiesił, rozpaczliwie
 chciał coś sobie przypomnieć.
 Pani otworzyła skrzynkę - a tam nic nie było!
 Od czasu tej nauki klasa Ani zawsze
 jest wzorowa, słucha słów nauczycieli. Wam też
 tak radzę!

Kluczowe dla realizacji tematu *pudełko* przybierało w opowiadaniach różnorodne postacie; oprócz tekturowych lub drewnianych pudełek były to np. metalowe skrzyneczki, stare kufry, drogie szkatułki, bogato zdobione kasetki. Najczęściej bohaterowie natrafiali na nie w domach swoich albo osób im bliskich (dziadków, wujostwa), w trudniej dostępnych pomieszczeniach – jak strych, czasem w otoczeniu domu – w ogrodzie, pobliskim lesie. Wydarzenia rozgrywały się nie tylko w świecie wzorowanym na rzeczywistości, ale także we śnie lub fantazji bohaterów. Uczniowie chętnie nadawali pudełkom niezwykle, magiczne właściwości pozwalające postaciom z opowiadań spełniać marzenia i rozwiązywać ich problemy. Tajemniczość była przypisywana podarunkom, pamiątkom po przodkach, dokumentom z dawnych dziejów rodzinnych. Pudełka z taką zawartością miały, oprócz materialnej, sentymentalną wartość, wysoko cenioną przez autorów opowiadań. Z uczniowskich rozwiązań wynika, że temat wypracowania pozwalał na swobodę twórczą, uwolnienie wyobraźni, z czego autorzy prac bardzo chętnie korzystali.

Przykład 2.

Tajemnicze pudełko

Był zimny, deszczowy wieczór. Kasia siedziała w fotelu i czytała ulubioną książkę.

Gdy skończyła, postanowiła się poszukać innej powieści na starym. Wstała niechętnie, przeszła przez wązki korytarz i weszła na schody na górę. Zatrzymała się dopiero przed starymi, drewnianymi drzwiami. Poczuła, jakby któreś było od pomieszczenia, do którego miała wejść i przez chwile ^{chciała} miała ochotę się wycofać, ale postanowiła otworzyć. Panował półmrok. Dźwięczyła dotykała do szafy na książki i zaczęła przeglądać tytuły. Wskazała tonów opowiadała o ogrodnictwie lub abnymystyce, gdyż mama Kasi zajmowała się projektowaniem ogardów.

- Pocięła coś ciekawego. Musi tu być... - szeptała do siebie, przysiadając palcami po zakurzonych grzbietach książek.

Na ostatnim miejscu, w trzecim rzędzie stała stara, bardzo zniszczona książka. Dźwięczyła wyjęła ją i przeczytała tytuł: - Tajemnicze pudełko... - uśmiechnęła się sama do siebie. - To jest coś dla mnie.

Została na dół i ponownie usiadła w fotelu.

Zagłębiła się w kolejny, magiczny świat, pełen dziwnych stworzeń i postaci. Zapomniała o rzeczywistości i rozpoczęła nową przygodę razem z książką pod tytułem „Tajemnicze pudełko”

Cenną umiejętnością uwzględnianą przy ocenie opowiadań było ich urozmaicenie, np. poprzez opis ła zdarzeń, umiejętne budowanie nastroju, przedstawianie przeżyć bohaterów, szczegółowy opis przedmiotu czy funkcjonalne wprowadzenie dialogu. Krótki dialog wprowadzony w poniższej wypowiedzi został zrećnie wpisany w ciąg wydarzeń, a jednocześnie posłużył do zaprezentowania odczuć bohaterów, tym samym – do ich scharakteryzowania.

Przykład 3.

..... Ela oraz Piotr wyjechali razem do swojego dziadka na wieś. Nie cieszyło ich to bardzo, bo nigdy nie lubili przebywać na świeżym powietrzu. Woleli siedzieć w domu i grać na swoich iPadach.

..... Ela siedziała przed ekranem w małym domku dziadka, próbując znaleźć Wi-Fi.

- Ech, dziadku, u ciebie nawet internetu nie ma! - Wzameta Ola.
- No właśnie, nie mogę grać w minecrafta! - Dodał Piotr.
- Dostę tego! Oddajcie mi swoje iPady, już! - Krzyknął dziadek i zabrał dzieciom sprzęty.

..... Rodzeństwo było zrozpaczone. Co oni niby mieli bez tego robić?

Z powodu nudzy postanowili pojechać do piwnicy dziadka.

..... Siedli czołgi do zabawy, gdy nagle ich oczom ukazało się coś cudownego. Piotr próbował je otworzyć, ale nie udało mu się. W końcu pewit udało się. Pudełko otworzyło się, a z niego wyleriały... zabawki! Dzieci po noc pieruny, zabaczyły coś takiego. Piotr natychmiast zaczął bawić się klockami, a Ela chwyciła za lalkę. To było dla nich coś niesamowitego.

..... Pierwotnie pomyśleli, że zabawy się od, ale z innymi „dankami”.

W pracach uczniów oceniano również konsekwencję w posługiwaniu się stylem dostosowanym do formy wypowiedzi. Za ledwie 6% piszących nie zdobyło punktu za umiejętność doboru stosownych środków słownikowo-stylistycznych; pozostali potrafili snuć swoją opowieść językiem adekwatnym do przyjętej konwencji, a jeśli wplatali dialog do narracji – to umiejętnie. W dialogach pozwalali mówić swoim postaciom ich własnym, zindywidualizowanym językiem. Wśród cech stosowanego przez tych uczniów dobrego, komunikatywnego stylu warto wymienić te najważniejsze: jasność (rozumiałość) i dynamiczność.

Najczęściej stwierdzone przez egzaminatorów niedoskonałości formalne tegorocznych wypowiedzi to zaburzenie proporcji między rozbudowanym wstępem i lapidarnie ujętym trzonem opowiadania oraz ubóstwo fabuły.

„Pod lupą” – język i zapis

Temat zaproponowany szóstoklasistom w tym roku nie narzucał szczególnych rygorów ich wypowiedziom. Forma opowiadania pozwoliła uczniom na posługiwanie się słownictwem z dobrze znanego im zakresu, przede wszystkim z codziennego życia. Ze zredagowaniem opowiadania w pełni poprawnego pod względem językowym lub zawierającego nie więcej niż 4 błędy poradziło sobie 52% szóstoklasistów. Niemal połowa piszących pięciokrotnie lub częściej nie zachowała norm językowych. Uczniowie ci w niedostatecznym stopniu opanowali umiejętności tworzenia różnych form gramatycznych odmiennych części mowy, stosowania wyrazów bliskoznacznych, posługiwanie się związkami frazeologicznymi, budowania poprawnych językowo zdań, w tym – właściwego wyznaczania ich granicy.

Najczęściej pojawiające się nadużycia norm to stosowanie wyrazów w niewłaściwej formie gramatycznej oraz powtórzenia wyrazów lub konstrukcji składniowych wynikające z ubóstwa słownictwa czynnego uczniów. Ten niedostatek rzutował m.in. na poprawność frazeologii i składni wypowiedzi.

Poniżej przedstawiono przykłady popełnionych przez uczniów błędów rażących, których częstą konsekwencją było zakłócenie komunikatywnej funkcji języka:

- niepoprawna forma gramatyczna wyrazów, np. *wziełem, podeszłem, lubiał*;
- użycie słów w niewłaściwym znaczeniu lub niepoprawne połączenia wyrazów, np. *jedno z otaczających drzew, na zapelnionej kwiatami polanie, wybrali się na pływaniu*;
- zmiana formy związku frazeologicznego, np. *wpadł w wielką radość, cudy się przydarzają*;
- rażące powtórzenia słów, nadużywanie zaimków, kolokwializmy, np. *opowiem wam opowieść, kształt był w kształcie kwadratu*;

w tym błędy w budowie zdań takie jak

- niezgodność formy wyrazu określającego z określanym, np. *uczennice napisali; rodzice powiedziały; Dzieci poszły po narzędzia, wrócili i wzięli się do roboty*;
- niecelowe powtarzanie struktur składniowych w obrębie zdania, np. *Było tak brudno jak było rok temu. W pewnym domu mieszkała pewna staruszka*;
- nieumiejętność wyznaczania granicy zdania, np. *Obok mnie zmaterializowali się wszyscy moi ulubieni bohaterowie książek przywitałem się i cofnęło mnie w czasie gdy następnego dnia sprawdziłem czy jest tam ten strych nie było go*.

Nie wszystkim uczniom znana jest zasada stosowności doboru środków językowo-stylistycznych do przyjętej formy wypowiedzi. Część szóstoklasistów zbyt chętnie stosuje kolokwializmy (*wkurzyła się, facet, ciuchy, walnął*), niwecząc w ten sposób efekt literackości opowiadania. Wynika to prawdopodobnie z tego, że uczniowie nie odróżniają formy mówionej od pisanej oraz z nawyków związanych z codzienną obsługą ogólnodostępnych komunikatorów, utrudniających doskonalenie praktyki pisarskiej.

Trudności sprawiło uczniom także przestrzeganie zasad poprawności ortograficznej w zapisie opowiadania. Punkt w tym kryterium otrzymało 51% zdających, których pisownia była bezbłędna lub którzy popełnili najwyżej dwa błędy. Pozostali uczniowie naruszyli zasady ortograficzne w swoich wypowiedziach co najmniej trzykrotnie.

Najwięcej błędów u piszących odnotowano w zakresie oznaczania miękkości głosek (*džadka, jezora*), pisowni wyrazów z i, j (*swojich, jaskinii*), pisowni wyrazów przyimkowych i przyimków złożonych (*popołudniu, poprostu*), pisowni wyrazów wielką literą (*grecy, indie, bieszczady*), także nieuzasadnione stosowanie wielkiej litery (*27 Stycznia, Mecz, na Matematyce*), pisowni „nie” z przymiotnikami w stopniu równym (*nie zwykle, nie wesoly*) oraz z czasownikami w formie osobowej i z bezokolicznikami (*niewiedziały, nieschowal, niebyło, nieuwierzyli, niemówić*), pisowni wyrazów z głoskami ą, ę oraz połączeniami głosek em, en, om, on (*nacisnołem, przyciągnęło, brzękneło*), pisowni wyrazów z u, ó (*pódelko, w biórku, zaoważyłem, połódnie, znowó*), pisowni wyrazów z rz, ź (*otwożył, uwieże, na lerzakach*), pisowni wyrazów z ch, h (*howała, otuhy, bez wachania*).

Nadal liczna grupa uczniów kończących szkołę podstawową niedostatecznie zna zasady interpunkcyjne – 41% zdających zdobyło w tym roku punkt za poprawne przestankowanie. W całej wypowiedzi popełnili oni najwyżej trzy błędy w stosowaniu podstawowych znaków: przecinka, kropki, znaku zapytania, wykrzyknika, dwukropka, pauzy, cudzysłowu i nawiasu. Najczęściej

powtarzające się w pracach uczniów uchybienia interpunkcyjne polegały na braku kropki na końcu zdania oznajmującego, znaku zapytania zamykającego zdanie pytające, dwukropka przed przytoczeniem cudzych i własnych wypowiedzi lub przed wyliczeniem szczegółów poprzedzonych określeniem ogólnym, cudzysłowu w przytaczanych wypowiedziach, myślników w zapisie dialogu, przecinka między wyrazami użytymi w ramach wyliczenia, między powtórzonymi elementami oraz przecinka oddzielającego zdania składowe w zdaniu złożonym, np.:

Kiedy szliśmy w oddali zobaczyłam dwa jasnoczerwone punkty.;

Filip powiedział że jeśli oni się boją to on otworzy skrzynkę. Gdy to zrobił ujrzał kawałek papieru na którym było napisane „skarb”.

Wstałem włożyłem pudełko do plecaka i wyszedłem z domu.

Było jej smutno bo nie miała pojęcia gdzie jest.

Uczniowie nie oddzielają przecinkami zdań składowych w zdaniu złożonym – nie tylko połączonych bezspójnikowo, ale nawet z doskonale znanymi uczniom spójnikami: *ale, bo, dlatego, gdy, kiedy, który, ponieważ, więc, że, żeby*. Ten typ błędu interpunkcyjnego występował w opowiadaniach zdecydowanie najczęściej.

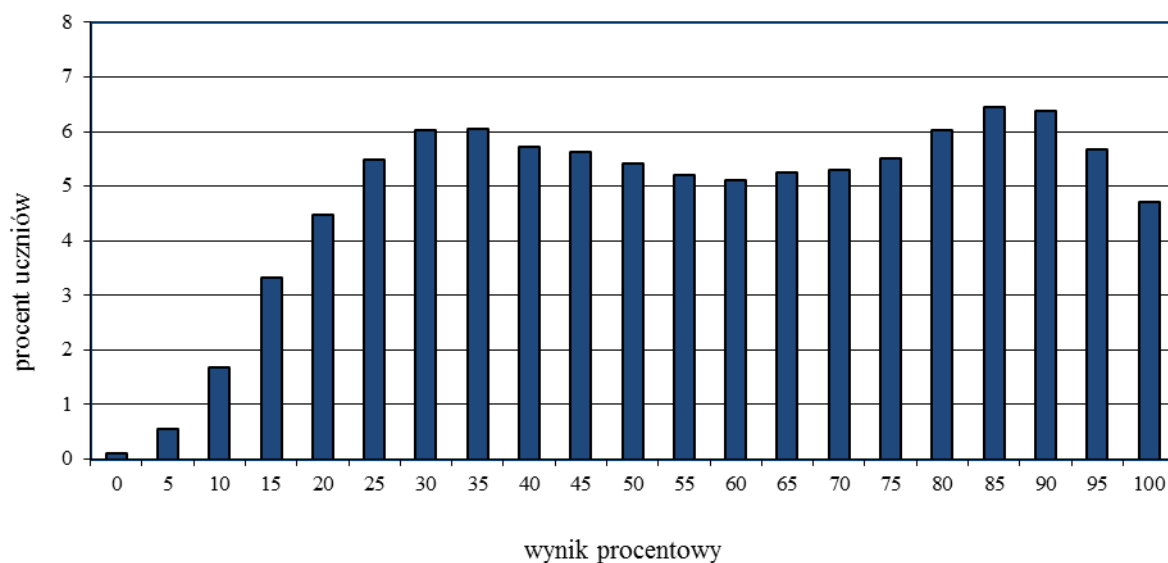
Wnioski i rekomendacje

- Najtrudniejsze dla szóstoklasistów było funkcjonalne wykorzystanie wiedzy z zakresu świadomości językowej (odmiana rzeczownika przez przypadki). Zadania dotyczące tych zagadnień mogą się pojawiać na każdym sprawdzianie; wynika to z wymagań ujętych w podstawie programowej przedmiotu język polski dla pierwszego i drugiego etapu edukacyjnego, obowiązującej uczniów kończących szkołę podstawową. Umiejętność ta wymaga utrwalania poprzez odpowiednie ćwiczenia, np. polegające na rozpoznawaniu przypadków pewnych wyrazów w kontekście zdań, w których te wyrazy występują.
- Odbiór tekstów kultury ze świadomością ich specyfiki, odczytywanie sensu utworu – to dla szóstoklasistów umiejętności umiarkowanie trudne, które należy doskonalić. Uczniowie wymagają systematycznego kształcenia umiejętności wyszukiwania informacji w tekstach różnego typu, analizowania ich i wnioskowania na tej podstawie.
- Ze sformułowaniem uzasadnienia na podstawie przesłania, które niósł komiks, uczniowie poradzili sobie w zadowalającym stopniu, jak na wysoki poziom trudności – konieczność charakteryzowania i oceny bohaterów historyjki obrazkowej. Warto w czasie zajęć utrwalać percepcję czytelną uczniów na innych tekstach niż literackie, np. opisywać obrazy czy analizować afisze teatralne.
- Należy kształtować wrażliwość uczniów szkoły podstawowej na zagadnienia poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej. Warto również położyć większy nacisk na kwestię stosowności doboru środków językowo-stylistycznych do przyjętej formy wypowiedzi.

Matematyka

Wyniki uczniów

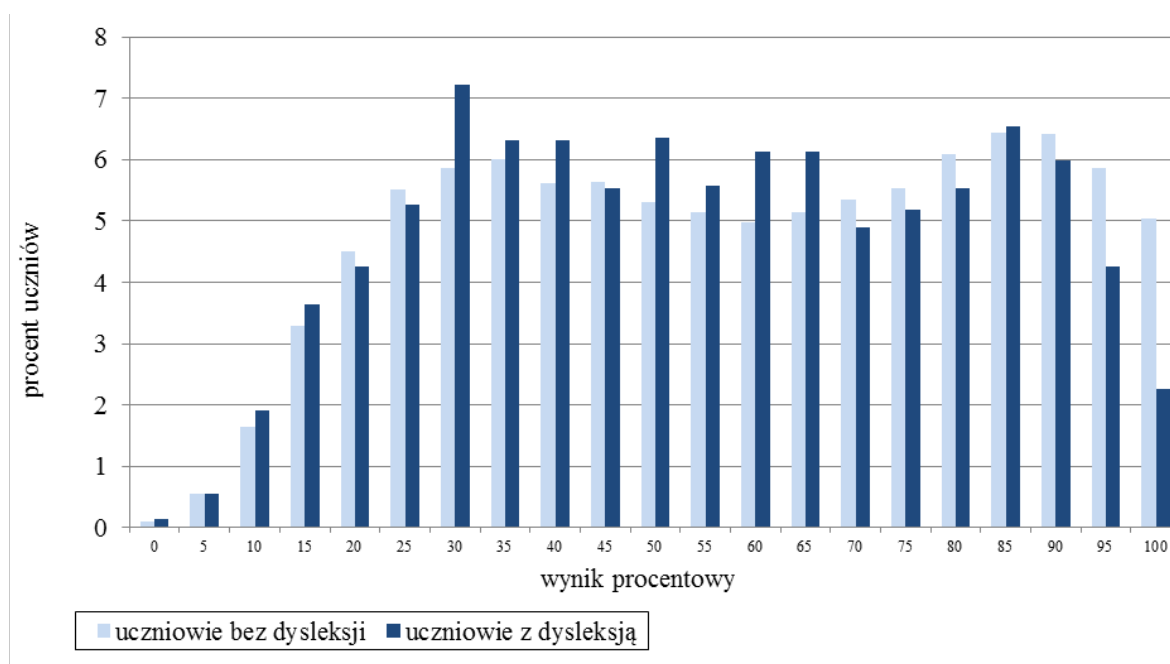

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów

Tabela 17. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
18 173	0	100	60	85	58	26

Wyniki uczniów bez dysleksji i uczniów z dysleksją rozwojową

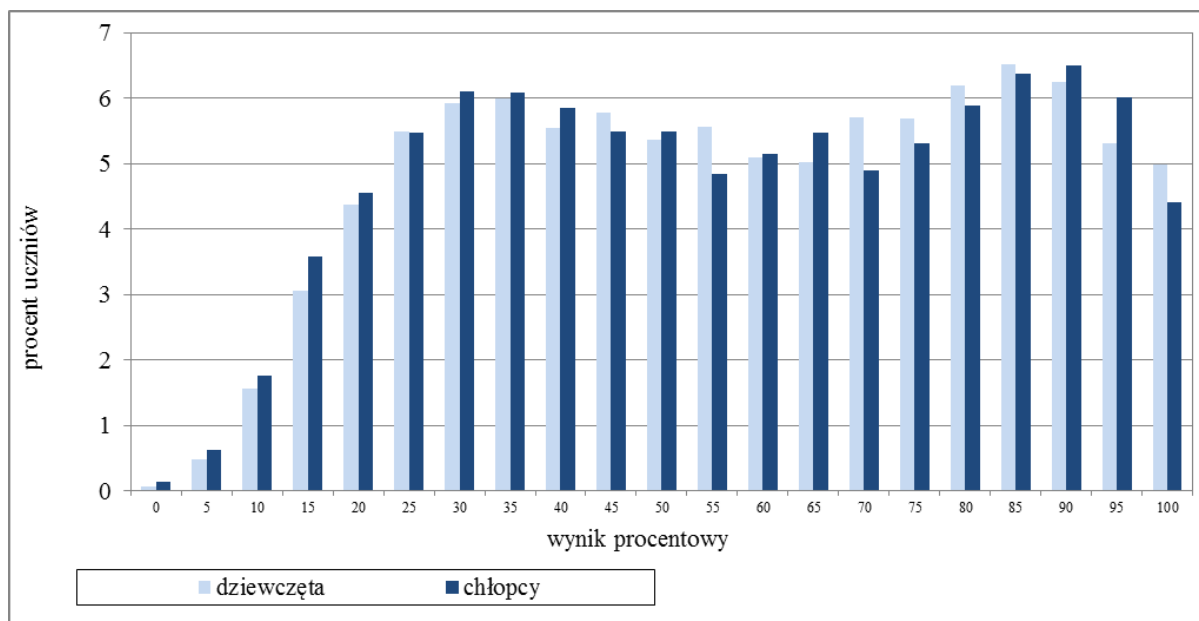

Wykres 9. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 18. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	15 970	0	100	60	85	58	26
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2 203	0	100	55	30	55	25

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 10. Rozkłady wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 19. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	8 973	0	100	60	85	58	26
Chłopcy	9 200	0	100	58	90	57	26

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 20. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	7 294	0	100	55	40	57	26
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 622	0	100	55	45	56	26
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054	0	100	60	85	60	26
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5 203	0	100	60	90	60	26

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 21. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	17 741	0	100	55	85	57	26
Szkoła niepubliczna	432	5	100	75	100	69	26

Poziom wykonania zadań

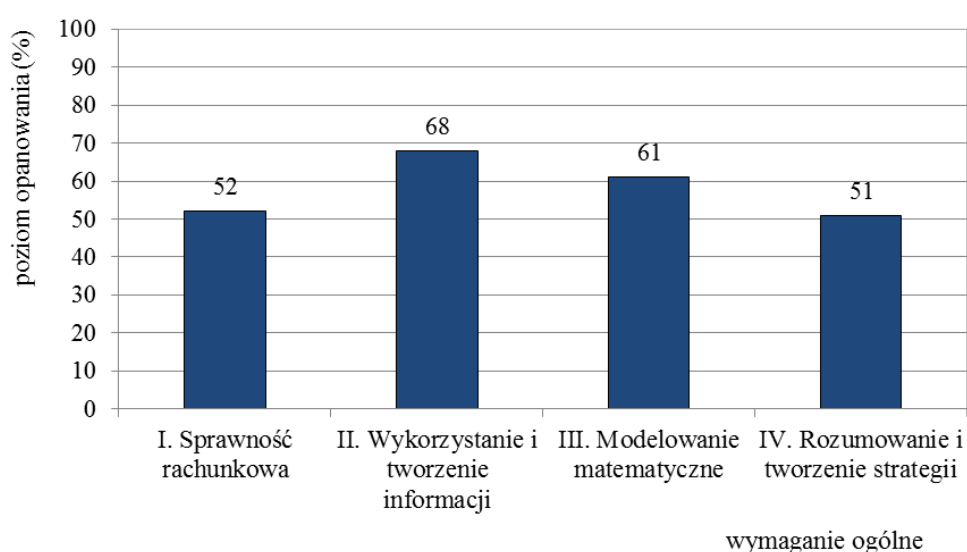
Tabela 22. Poziom wykonania zadań

Numer zadania	Wymaganie ogólne zapisane w podstawie programowej	Wymaganie szczegółowe zapisane w podstawie programowej	Poziom wykonania zadania (%)
14.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	1. Liczby naturalne w dziesiętkowym układzie pozycyjnym. Uczeń: 5) liczby w zakresie do 30 zapisane w systemie rzymskim przedstawia w systemie dziesiętkowym, a zapisane w systemie dziesiętkowym przedstawia w systemie rzymskim. 2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 1) dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe [...]; liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej i odejmuje od dowolnej liczby naturalnej.	71
15.	I. Sprawność rachunkowa.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 8) wykonuje działania na ułamkach dziesiętnych, używając własnych, poprawnych strategii [...].	32
16.	I. Sprawność rachunkowa.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 10) oblicza kwadraty i sześciany liczb naturalnych; 11) stosuje reguły dotyczące kolejności wykonywania działań.	72

17.	I. Sprawność rachunkowa.	3. Liczby całkowite. Uczeń: 5) wykonuje proste rachunki pamięciowe na liczbach całkowitych.	51
18.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	4. Ułamki zwykłe i dziesiętne. Uczeń: 1) opisuje część danej całości za pomocą ułamka.	79
19.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody.	65
20.	III. Modelowanie matematyczne.	5. Działania na ułamkach zwykłych i dziesiętnych. Uczeń: 5) oblicza ułamek danej liczby naturalnej. 12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 3) wykonuje proste obliczenia zegarowe na godzinach, minutach [...].	70
21.	III. Modelowanie matematyczne.	12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 2) w przypadkach osadzonych w kontekście praktycznym oblicza procent danej wielkości w stopniu trudności typu 50%, 10%, 20%. 2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 2) [...] odejmuje liczby naturalne wielocyfrowe [...].	67
22.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 6) porównuje różnicowo i ilorazowo liczby naturalne. 11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 2) oblicza pola: kwadratu, prostokąta [...] przedstawionych na rysunku [...]. 14. Zadania tekstowe. Uczeń: 3) dostrzega zależności między podanymi informacjami.	57
23.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	7. Proste i odcinki. Uczeń: 2) rozpoznaje odcinki i proste prostopadłe i równoległe; 5) wie, że aby znaleźć odległość punktu od prostej, należy znaleźć długość odpowiedniego odcinka prostopadłego.	69
24.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość i pole powierzchni prostopadłością przy danych długościach krawędzi.	59
25.	II. Wykorzystanie i tworzenie informacji.	2. Działania na liczbach naturalnych. Uczeń: 1) dodaje i odejmuje w pamięci liczby naturalne dwucyfrowe [...]; liczbę jednocyfrową dodaje do dowolnej liczby naturalnej [...]. 13. Elementy statystyki opisowej. Uczeń: 2) odczytuje i interpretuje dane przedstawione w tekstach, tabelach, diagramach i na wykresach. 14. Zadania tekstowe. Uczeń: 1) czyta ze zrozumieniem prosty tekst zawierający informacje liczbowe.	61
26.	III. Modelowanie matematyczne.	12. Obliczenia praktyczne. Uczeń: 8) oblicza rzeczywistą długość odcinka, gdy dana jest jego długość w skali [...]; 6) zamienia i prawidłowo stosuje jednostki długości [...].	55

27.	IV. Rozumowanie i tworzenie strategii.	14. Zadania tekstowe. Uczeń: 4) dzieli rozwiązanie zadania na etapy, stosując własne, poprawne, wygodne dla niego strategie rozwiązania; 5) do rozwiązywania zadań osadzonych w kontekście praktycznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu arytmetyki i geometrii oraz nabyte umiejętności rachunkowe, a także własne poprawne metody. 11. Obliczenia w geometrii. Uczeń: 4) oblicza objętość [...] prostopadłościanu przy danych długościach krawędzi; 5) stosuje jednostki objętości i pojemności: litr, mililitr, dm^3 , m^3 , cm^3 , mm^3 .	43
-----	--	---	----

Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

Wykres 11. Średnie wyniki uczniów w zakresie wymagań ogólnych

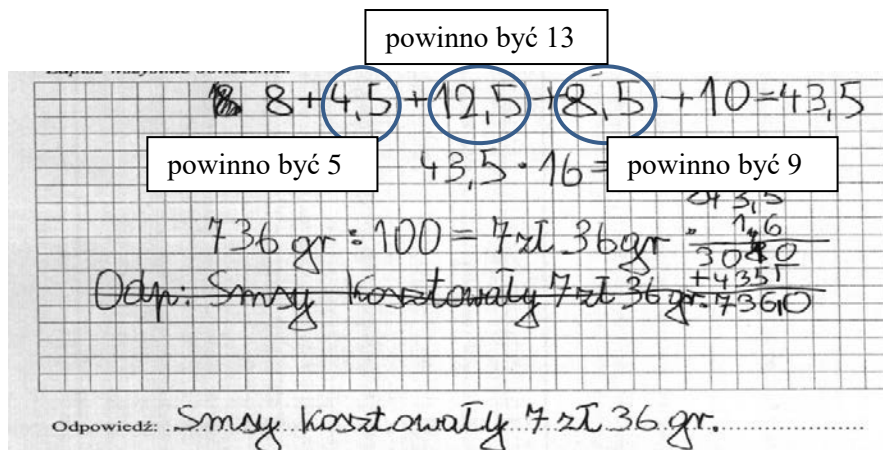
Komentarz

Zadania matematyczne na tegorocznym sprawdzianie badały wszystkie wymagania ogólne podstawy programowej z matematyki. *Sprawność rachunkowa* szóstoklasistów była sprawdzana trzema zadaniami zamkniętymi różnych typów. Wśród zadań, które badały *wykorzystanie i tworzenie informacji*, były cztery zamknięte (trzy wyboru wielokrotnego i jedno typu prawda-fałsz) oraz jedno zadanie otwarte krótkiej odpowiedzi. Z tymi zadaniami zdający poradzili sobie najlepiej. Poziom ich wykonania wyniósł 68%. Wśród zadań, które sprawdzały *modelowanie matematyczne*, wystąpiły dwa zadania zamknięte oraz jedno otwarte krótkiej odpowiedzi. *Rozumowanie i tworzenie strategii* badane było w arkuszu trzema zadaniami zamkniętymi (jedno zadanie wyboru wielokrotnego i dwa zadania prawda-fałsz) oraz zadaniem otwartym rozszerzonej odpowiedzi.

Treść kilku zadań matematycznych została uzupełniona rysunkami pomocniczymi (zadania: 18., 22., 23., 24., 26., i 27.) oraz diagramem (zadanie 25.). Z analizy rozwiązań wynika, że uczniowie dobrze radzili sobie z odczytywaniem informacji przedstawionych w postaci rysunków. Na szczególną uwagę w tej grupie zasługuje zadanie 18. – najłatwiejsze spośród zadań matematycznych (poziom wykonania 72%). Aby je rozwiązać, zdający musieli określić, z ilu kwadratów składa się dana figura i jaką część tej figury zacięniowano.

Większą trudność sprawiło odczytywanie wartości z diagramu przedstawionego w treści zadania 25. (poziom wykonania 61%). Problemem było właściwe zinterpretowanie wysokości tych słupków diagramu, które odpowiadały nieparzystej liczbie wysłanych SMS-ów. Zdarzało się, że w takich przypadkach uczniowie odczytywali niecałkowite liczby wysłanych SMS-ów, np. we wtorek Wojtek wysłał 4,5 SMS-a. Ten sposób interpretacji ilustruje przykład 1.

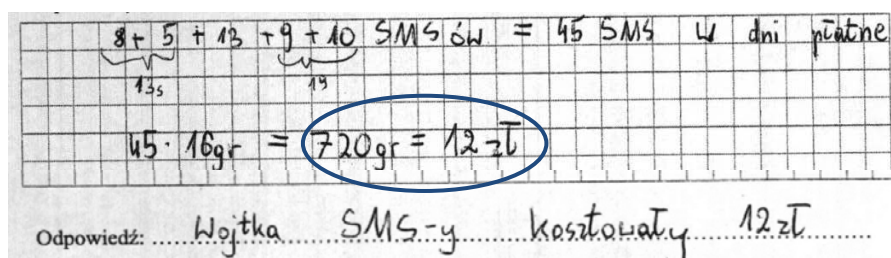
Przykład 1.

Rozwiązując zadanie 25., uczniowie musieli wykazać się także umiejętnością właściwego stosowania przedstawionego w zadaniu cennika oraz zamiany jednostek (grosze na złote). Poniższe przykłady ilustrują typowe błędy, które dotyczyły tych dwóch aspektów rozwiązania.

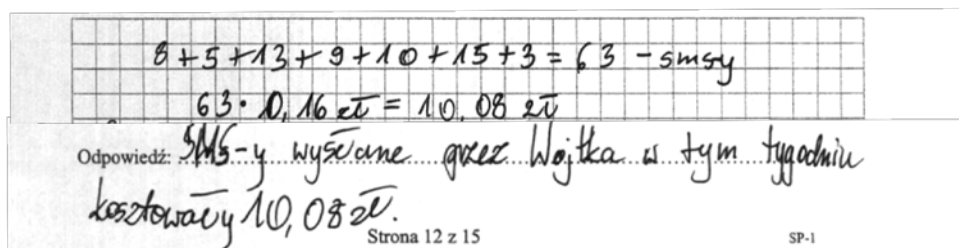
Przykład 2. obrazuje sytuację, w której uczeń właściwie wykorzystuje cennik, ale niepoprawnie zamienia jednostki, przyjmując, że 1 złoty jest równoważnością kwoty 60 groszy. Ten rodzaj błędów popełniła znaczna liczba uczniów, przenosząc taki przelicznik z zamiany godziny na minuty lub minuty na sekundy.

Przykład 2.

Przykład 3. pokazuje błędne stosowanie zasad obliczania opłaty za wysłane SMS-y – część zdających nie uwzględniła wszystkich informacji podanych w treści zadania (w soboty i niedziele SMS-y wysyłane są za darmo).

Przykład 3.

Większość zadań matematycznych sprawdzianu osadzona była w kontekście praktycznym. Poziom ich wykonania był bardzo zróżnicowany i wynosił od 43% do 79%. Trzy z nich (20., 21., i 26.) odnosiły się do umiejętności szczegółowych ujętych w podstawie programowej jako *obliczenia praktyczne* oraz do wymagania ogólnego *Modelowanie matematyczne*. Uczniowie dobrze poradzi sobie z rozwiązaniem zadania 20. (poziom wykonania 70%), w którym musieli wykonywać obliczenia dotyczące między innymi czasu. Trochę gorzej rozwiązali zadanie 21. (poziom wykonania 67%), w którym należało obliczyć 20% danej kwoty. Zadanie 26. okazało się najtrudniejszym z nich (poziom wykonania 55%). Uczniowie musieli ustalić w nim rzeczywistą długość odcinka, gdy dana była jego długość na mapie o podanej skali. Typowe błędy popełniane przez uczniów w rozwiązaniu zadania 26. to nieprawidłowe wykorzystanie skali, błędy rachunkowe oraz błędy w przeliczaniu jednostek. Pokazują to cztery kolejne przykłady.

Przykład 4.

Handwritten student work on grid paper. At the top, the equation $2,2 + 9 + 28 = 9 \text{ km}$ is written. Below it, the expression $150\,000 : 9 =$ is circled in blue. A box below this expression contains the text "powinno być $9 \cdot 150\,000$ ". To the right, a long division is shown: $150\,000 : 9 = 16\,666$ with a remainder of 6. The division steps are: $150\,000 - 9 \cdot 16\,666 = 6$. At the bottom left, the word "Odpowiedź:" is written.

Uczniowie często nie potrafili poprawnie wykonać działań z zastosowaniem ułamka dziesiętnego i liczby naturalnej: mnożenia (Przykład 5.) oraz dodawania (Przykład 6.).

Przykład 5.

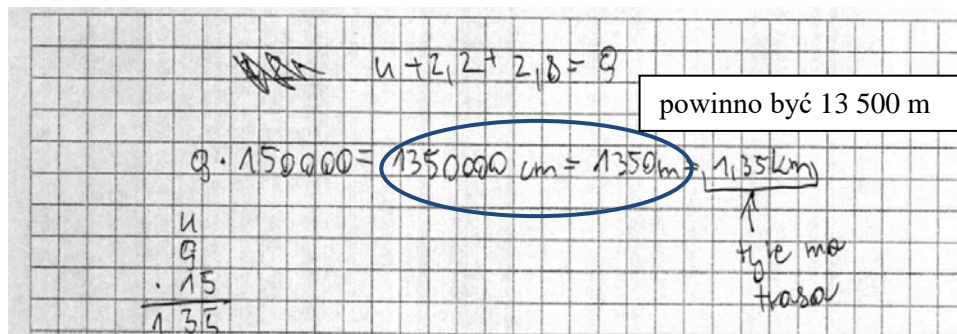
Handwritten student work on grid paper. On the left, a multiplication is shown: $22 \cdot 15\,000 = 330\,000$. The result $330\,000$ is circled in blue, and a box below it says "powinno być 330 000". Below this, another multiplication is shown: $28 \cdot 15\,000 = 420\,000$. The result $420\,000$ is circled in blue, and a box below it says "powinno być 420 000". On the right, a calculation is shown: $330\,000 \text{ cm} = 3300 \text{ m} = 33 \text{ km}$. Below this, another calculation is shown: $6\,000\,000 \text{ cm} = 6 \text{ km}$. At the bottom, the sum $33 + 6 = 39 \text{ km}$ is written.

Przykład 6.

Handwritten student work on grid paper. A calculation is shown: $2,8 + 2,2 = 5,4$. The result $5,4$ is circled in blue. A box below it says "powinno być 9,0". A box to the left of the calculation says "4 wpisane w miejscu części dziesiętnych" with an arrow pointing to the digit 4 in the result. To the right of the calculation, the text "o trawo na mapie" is written.

Szóstoklasiści popełniali też błędy w zamianie jednostek długości (Przykład 7.).

Przykład 7.

W arkuszu występowała grupa zadań (15., 16., 17., 22., i 23.) sprawdzających umiejętności, których opanowanie jest niezbędne do uzyskania dobrych wyników na wyższych poziomach edukacji matematycznej. Poziom wykonania tych zadań był bardzo zróżnicowany.

Trzy spośród nich (15., 16., i 17.) badały umiejętności związane z działaniami na liczbach naturalnych, całkowitych i na ułamkach dziesiętnych. Zadania te odnosiły się do *sprawności rachunkowej*. Najłatwiejsze okazało się zadanie 16., które badało umiejętność obliczania kwadratów i sześcianów liczb naturalnych przy zastosowaniu reguł dotyczących kolejności wykonywania działań (poziom wykonania 72%). Dużą trudność zdającym sprawiło zadanie 15., w którym musieli wykazać się znajomością zasad mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych bez konieczności wykonywania tych działań. Wystarczyło, by uczeń zauważył, że odpowiednia zmiana położenia przecinków w danych liczbach nie skutkuje zmianą wartości wyrażeń. W sytuacji, gdy uczeń nie zastosował takiego sposobu rozwiązania, mógł wykazać się umiejętnością stosowania algorytmów mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych. Było to najtrudniejsze zadanie w całym arkuszu. Jego poziom wykonania wyniósł 32%.

Dwa pozostałe zadania (22. i 23.) badały umiejętności związane z geometrią płaską. Zdający bardzo dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem zadania 23. (poziom wykonania 69%), w którym mieli rozpoznać na rysunku odcinek będący wysokością danego trójkąta. Było to zadanie, które nie wymagało wykonywania obliczeń. Znacznie trudniejsze okazało się zadanie 22. (poziom wykonania 57%). Należało ono do grupy zadań w zakresie *rozumowania i tworzenia strategii*. Rozwiązanie tego zadania wykroczało poza rozpoznawanie obiektów na rysunku i wymagało od szóstoklasistów wykazania się umiejętnościami porównywania różnicowego i ilorazowego liczb naturalnych, obliczania pól kwadratów i prostokątów oraz dostrzegania zależności między informacjami zamieszczonymi na rysunku pomocniczym oraz w treści zadania.

Pozostałe zadania (19. i 27.), które odnosiły się do IV wymagania ogólnego, należały do trudnych bądź umiarkowanie trudnych.

Rozwiązanie zadania 19. (poziom wykonania 65%) osadzonego w kontekście praktycznym wymagało umiejętności mnożenia i dzielenia liczb naturalnych w celu obliczenia wielkości proporcjonalnych. Zadanie 27. (poziom wykonania 43%) badało umiejętność obliczania objętości prostopadłościanu, przy czym jego rozwiązanie wymagało znajomości wzoru na objętość prostopadłościanu.

Najwięcej niepowodzeń przy rozwiązywaniu zadania 27. spowodowanych było stosowaniem niewłaściwej metody obliczania pojemności skrzynki, której rysunek z opisanymi długościami odpowiednich krawędzi zamieszczono w zadaniu. Wielu uczniów zamiast objętości wyznaczało pole powierzchni całkowitej lub częściowej prostopadłościanu (Przykład 8.), inni wyznacжали sumę długości jego krawędzi.

Przykład 8.

$$2 \cdot 1,5 + 2 \cdot 11 + 15 \cdot 11 = 3 + 22 + 16,5 = 41,5 \text{ dm}^3$$

$$41,5 \text{ dm}^3 \cdot 4 = 166 \text{ dm}^3$$

$$166 \text{ l} : 20 \text{ l} = 8$$

Przykład 9. ilustruje jedną z błędnych metod wyznaczania najmniejszej liczby worków z ziemią potrzebną do wypełnienia 4 skrzynek.

Przykład 9.

$$11 \cdot 1,5 \cdot 2 = 33 \text{ dm}^3$$

$$33 - 20 = 13$$

$$20 + 20 = 40$$

$$40 - 33 = 7$$

$$4 \cdot 2 = 8$$

Odpowiedź: Pani Wanda musiata kupić 8 worków ziemi.

Niemalą grupę stanowili uczniowie, którzy przeoczyli podaną w zadaniu informację o liczbie skrzynek i wszystkie swoje rachunki wykonywali, uwzględniając tylko jedną skrzynkę (Przykład 10.).

Przykład 10.

$$11 \cdot 2 \cdot 1,5 = 11 \cdot 3 = 33 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$33 : 20 = 1,65$$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić najmniej 2 worki z ziemią.

Wielu zdających stosowało poprawne metody obliczania liczby worków z ziemią potrzebną do wypełnienia skrzynek. Często jednak w takich rozwiązaniach pojawiały się błędy rachunkowe, które nie zawsze miały wpływ na końcowy wniosek (Przykład 11.).

Przykład 11.

$$1 \text{ skrzynka} - V = 11 \cdot 1,5 \cdot 2 = 33 \text{ dm}^3$$

$$4 \text{ skrzynek} - 33 \text{ dm}^3 \cdot 4 = 132 \text{ dm}^3$$

$$132 \text{ dm}^3 = 132 \text{ litry}$$

$$132 : 20 = 6,6 \rightarrow 6,6 \rightarrow 7 \text{ worków}$$

powinno być $132 : 20 = 6,6$

Odpowiedź: Pani Wanda musi kupić co najmniej 7 worków ziemi.

Inni uczniowie szacowali liczbę worków metodą prób i błędów (Przykład 12.).

Przykład 12.

Obj. prostok. = ~~11 * 2 * 1,5~~ $11 \cdot 2 \cdot 1,5 = 33 \text{ [dm}^3\text{]}$

1
33
 $\times \quad 4$
132

$\leftarrow$ objętość 4 słozynek w dm^3 .

20l - worka

$\begin{array}{r} 20 \\ \times 7 \\ \hline 140 \end{array}$

worki $\rightarrow 20, 40, 60, 80, 100,$
~~120, 140, 160, 180, 200,~~

132 $<$ 140

Odpowiedź: Pani Wanda musi ją kupić najmniej 7 worków.

Jeszcze inni stosowali sposób polegający na rozdzielaniu ziemi pozostałej w poszczególnych workach (Przykład 13.).

Przykład 13.

$a = 11 \text{ dm}$
 $b = 1,5 \text{ dm}$
 $h = 2 \text{ dm}$

$P_p = 11 \cdot 1,5 = 16,5 \text{ dm}^2$
 $V = P_p \cdot h = 16,5 \cdot 2 \text{ dm} = 33 \text{ dm}^3$

$V = ?$
 $P_p = ?$

1 skrzynka $\rightarrow$ 4 worki + 13 l z 2 w.

4 skrzynki $\rightarrow$ 4 worki + 52 l = 4 worki + 3 worki = 7 worków ziemi

Należy zauważyć, że umiejętność obliczania objętości prostopadłościanu badana była także zadaniem 24., w którym zamieszczono rysunki sześcianu i prostopadłościanu z zaznaczonymi na nich sześcianami jednostkowymi. Uczeń mógł wykorzystać te rysunki do obliczenia objętości bez korzystania ze wzorów. Poziom wykonania zadania 24. (59%) świadczy o tym, że uczniowie znacznie lepiej radzili sobie z jego rozwiązaniem niż z rozwiązaniem zadania 27.

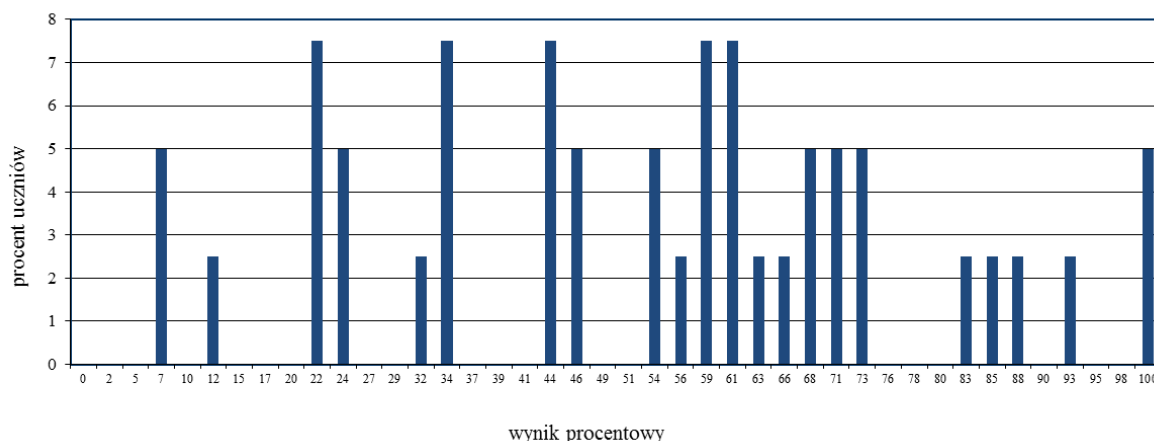
Wnioski i rekomendacje

- Uczniowie dobrze radzili sobie z wykonywaniem działań na liczbach naturalnych i ułamkach zwykłych oraz z rozpoznawaniem odcinka będącego wysokością trójkąta.
- Zdający mieli kłopot z wykonywaniem działań na ułamkach dziesiętnych. Istotne więc wydaje się zwiększenie liczby ćwiczeń utrwalających prawidłowe stosowanie algorytmów działań na ułamkach dziesiętnych. Ważne jest, aby uczniowie dobrze rozumieli reguły dotyczące „przesuwania przecinka” w liczbach dziesiętnych przy ich mnożeniu lub dzieleniu.
- Szóstoklasistom trudność sprawiało obliczanie objętości prostopadłościanu, szczególnie w przypadku, gdy konieczne było posłużenie się odpowiednim wzorem. Mylili również objętość bryły z polem powierzchni. Dobrze byłoby w procesie nauczania uwzględnić większą liczbę ćwiczeń kształtujących pojęcia objętości i pola powierzchni, np. przez budowanie brył z podanych elementów, rozklejanie modeli brył i „rozkładanie” ich na płaszczyźnie.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SP-2-152), został przygotowany na podstawie arkusza SP-1-152. Zgodnie z zaleceniami specjalistów dostosowano w nim instrukcję dla ucznia i polecenia do zadań. Dodatkowo przy każdym zadaniu zamkniętym umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi. Zgodnie z potrzebami uczniów opracowano też układ graficzny arkusza: przy każdym zadaniu podano informację o tekście, do którego zadanie się odnosi, zwiększono interlinię, zastosowano pionowy układ odpowiedzi.

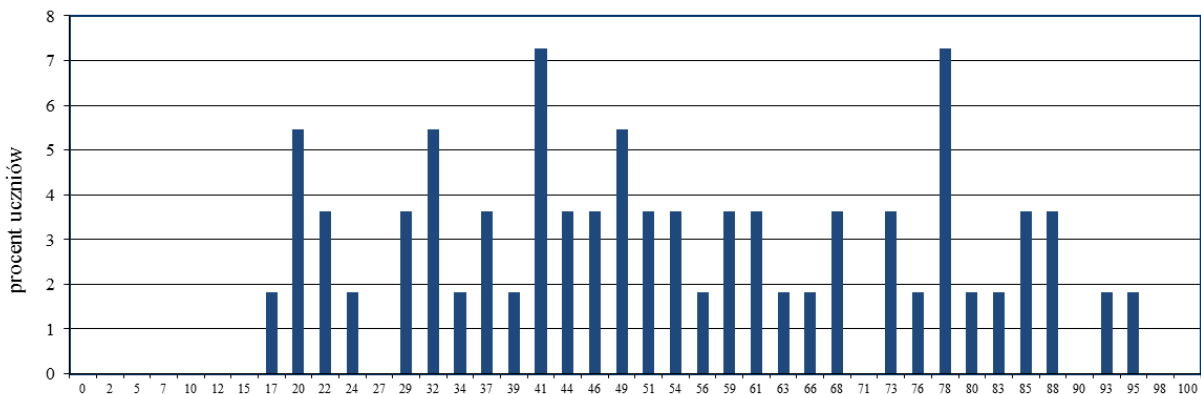
Wykres 12. Rozkład wyników uczniów

Tabela 23. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
40	7	100	58	rozkład wielomodalny	53	25

Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych (SP-4-152, SP-5-152, SP-6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SP-4-152 – Arial 16 pkt., SP-5-152 – Arial 24 pkt. W niektórych zadaniach przeredagowano polecenia, a rysunki zastąpiono szczegółowymi opisami. Uproszczone zapisy danych w tabelach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. Wyraźnie oddzielono od siebie wiązki zadań do poszczególnych tekstów. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze zadań w brajlu.

wynik procentowy

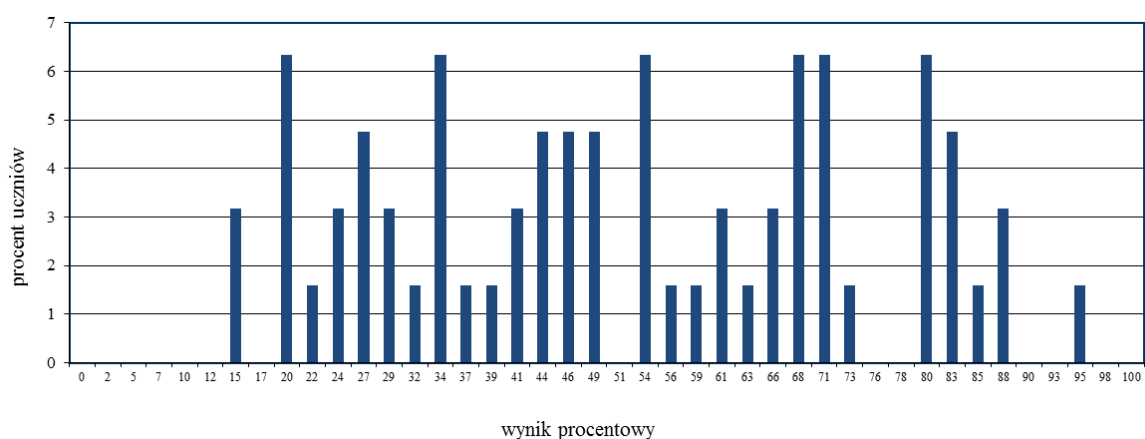
Wykres 13. Rozkład wyników uczniów

Tabela 24. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
54	17	95	50	rozkład dwumodalny 41 i 78	53	22

Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania w arkuszu dostosowanym do ich dysfunkcji (SP-7-152). Arkusz składał się z 27 zadań, w tym 13 zadań z języka polskiego (11 zamkniętych i 2 otwartych) i 14 z matematyki (11 zamkniętych i 3 otwartych). Do sprawdzenia umiejętności polonistycznych wykorzystano tekst publicystyczny z kontekstem przyrodniczym *Słoń i inne mądrale* oraz fragment komiksu. Zadania matematyczne uzupełniono rysunkami, tabelami i wykresem. Uproszczono słownictwo w poleceniach i treści zadań.

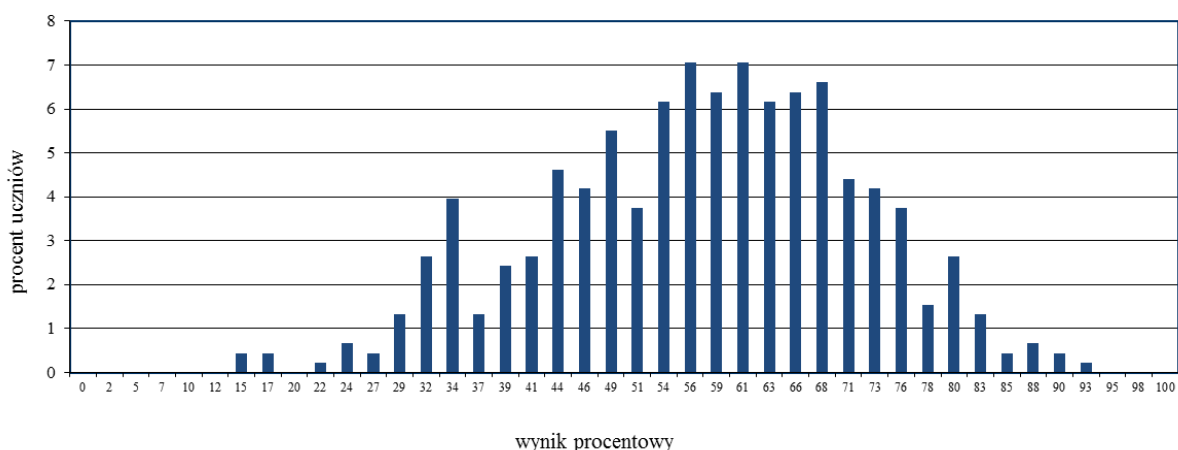
Wykres 14. Rozkład wyników uczniów

Tabela 25. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
63	15	95	49	rozkład wielomodalny	52	22

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SP-8-152. Podstawą zadań były krótkie teksty kultury: literacki (wiersz) i popularnonaukowy, komiks, rysunki, wykres. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym uczniów. Arkusz składał się z 26 zadań, w tym 14 zadań z języka polskiego (12 zamkniętych i 2 otwartych) i 12 z matematyki (10 zamkniętych i 2 otwartych). Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 41 punktów.

Wykres 15. Rozkład wyników uczniów

Tabela 26. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
454	15	93	57	61	57	15

II. CZĘŚĆ DRUGA

Język angielski

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		17 630
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	15 484
	z dysleksją rozwojową	2 147
	dziewczeta	8 694
	chłopcy	8 937
	ze szkół na wsi	6 967
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3 472
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	5 137
	ze szkół publicznych	17 214
	ze szkół niepublicznych	417

Ze sprawdzianu z języka angielskiego zwolniono 35 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	40
	słabowidzący i niewidomi	53
	słabosłyszący i niesłyszący	62
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	381
	Ogółem	536

3. Przebieg sprawdzianu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

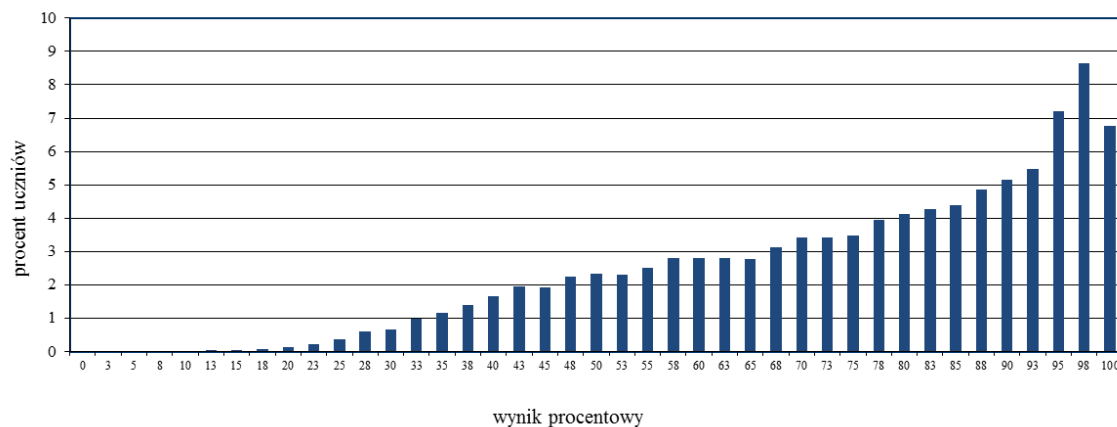
Termin sprawdzianu		1 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 70 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		586	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		115	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	26
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
inne (np. złe samopoczucie)			0
Liczba wglądów ¹ (§ 50)		3	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 83, poz. 562 ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
17 630	13	100	80	98	75	20

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–35
2	38–48
3	50–60
4	63–75
5	78–88
6	90–95
7	98
8	100
9	

Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

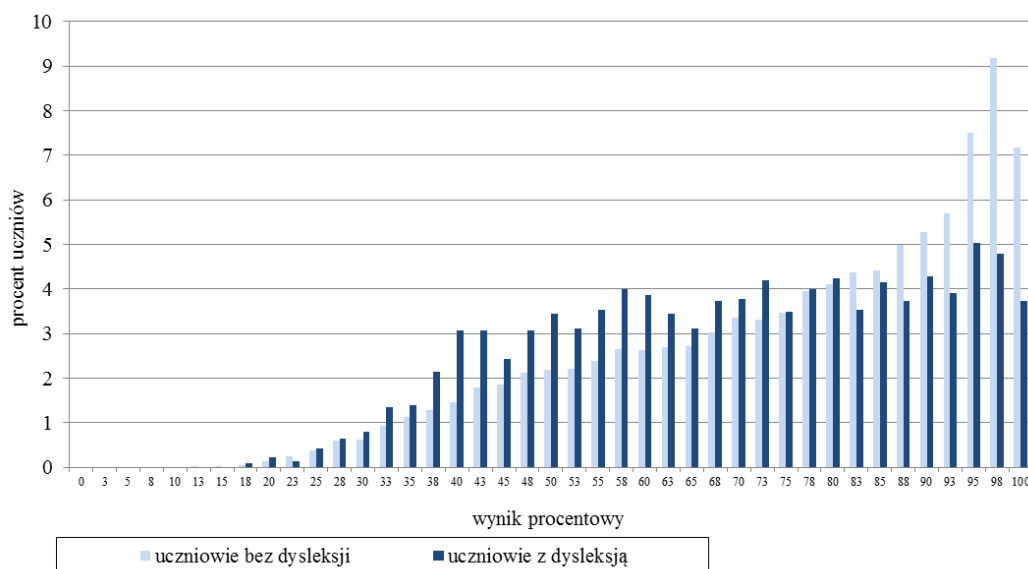
Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	18–59
2	60–64
3	65–69
4	70–73
5	74–78
6	79–82
7	83–86
8	87–91
9	92–100

---

² Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z zestawu SA-1-152.

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

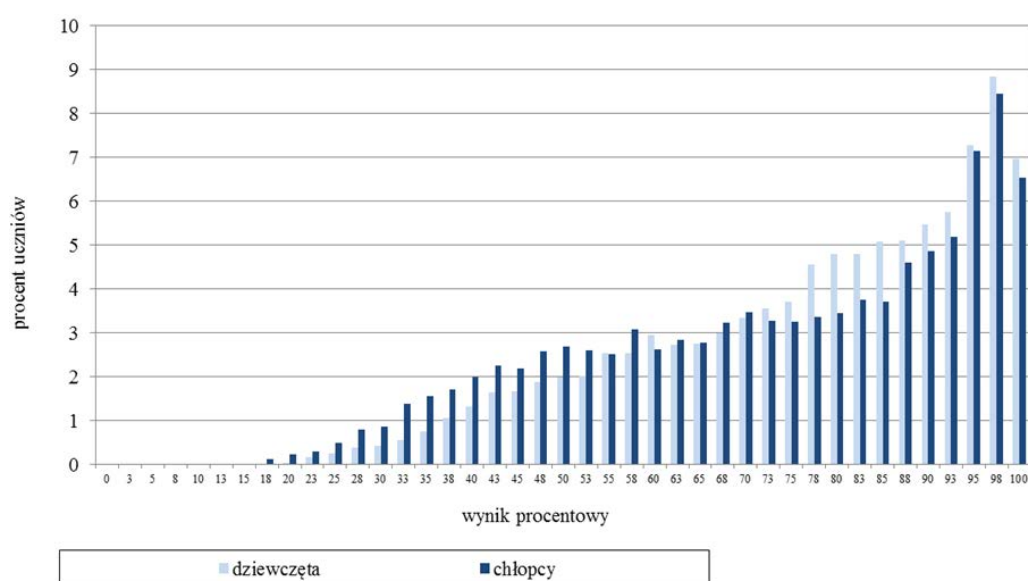

Wykres 2. Rozkłady wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	15 484	13	100	80	98	76	20
Uczniowie z dysleksją rozwojową	2 147	18	100	70	95	69	20

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkład wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	8 694	15	100	80	98	77	19
Chłopcy	8 937	13	100	78	98	73	21

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	6 967	13	100	75	98	72	20
Miasto do 20 tys. mieszkańców	3 472	15	100	78	98	73	20
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	2 054	20	100	80	98	76	20
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	5 137	18	100	85	98	79	20

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

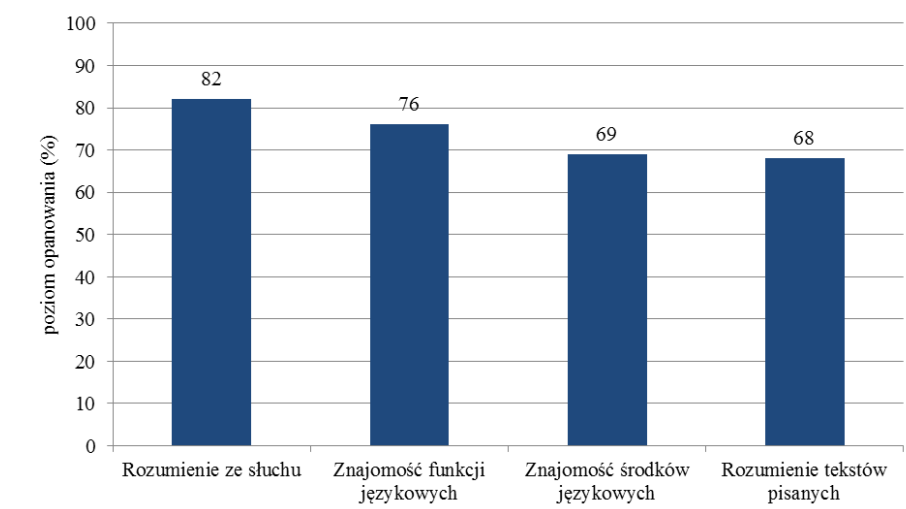
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	17 214	13	100	80	98	75	20
Szkoła niepubliczna	417	23	100	95	100	87	18

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	92
	1.2.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	84
	1.3.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	93
	2.1.	2.6) Uczeń rozpoznaje rodzaje sytuacji komunikacyjnych.	76
	2.2.		69
	2.3.		67
	3.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	84
	3.2.		90
	3.3.		86
	3.4.		86
	4.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	73
	4.2.		57
	4.3.		90
	4.4.		89
	4.5.	2.1) Uczeń reaguje na polecenia.	91
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	5.1.	6.5) Uczeń prosi o informacje.	60
	5.2.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów [...].	70
	5.3.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	70
	6.1.	6.4) Uczeń mówi, co posiada [...].	79
	6.2.	6.1) Uczeń przedstawia [...] członków swojej rodziny.	80
	6.3.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	94
	6.4.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	80
	6.5.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	73
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	96
	7.2.		84
	7.3.		92
	8.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	56
	8.2.		51
	8.3.		37
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	9.1.	3.1) Uczeń rozumie ogólny sens tekstu.	64
	9.2.		79
	9.3.		80
	10.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	72
	10.2.		56
	10.3.		71
	10.4.		52
	11.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	70
	11.2.		69
	11.3.		77
	11.4.		62

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2015 r. po raz pierwszy rozwiązywali zadania sprawdzające znajomość języka obcego nowożytnego. Zadania te sprawdzały opanowanie umiejętności językowych w zakresie następujących obszarów:

- rozumienie ze słuchu
- znajomość funkcji językowych
- znajomość środków językowych
- rozumienie tekstów pisanych.

Za rozwiązanie wszystkich zadań w tegorocznym sprawdzianie z języka angielskiego uczniowie uzyskali średnio 75% punktów. Szóstoklasiści najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia ze słuchu, za które otrzymali średnio 82% punktów. Podobnie wysoki wynik (76% punktów) uzyskali za zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych. Nieco większym wyzwaniem okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych oraz umiejętność rozumienia tekstów pisanych, za które uczniowie uzyskali taki sam średni wynik 68% punktów.

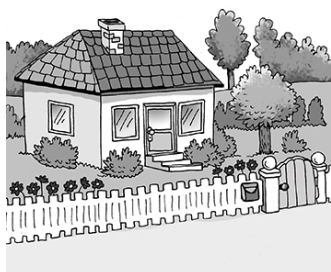
Poniżej zamieszczona jest krótka analiza wyników sprawdzianu z języka angielskiego, której celem jest przedstawienie mocnych i słabych stron szóstoklasistów oraz wskazanie potencjalnych przyczyn trudności jakie pojawiły się podczas rozwiązywania zadań w tegorocznym sprawdzianie.

Pierwszą grupę zadań, z którymi zmierzili się zdający podczas sprawdzianu, stanowiły zadania z obszaru rozumienia ze słuchu. Z analizy wyników tych zadań wynika, że uczniowie najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność ogólnego rozumienia ze słuchu, w tym rozumienia intencji rozmówców (zadania 1.1. i 1.3.) lub ogólnego sensu prostego tekstu (zadanie 1.2.) oraz reagowania na polecenia (zadanie 4.5.). W zadaniach tych uczniowie osiągnęli wyniki w przedziale od 84% do 93% punktów. Nawet uczniowie, których wynik za cały sprawdzian był stosunkowo niski, opanowali te umiejętności w zadowalającym stopniu. Dość dobrze szóstoklasiści poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozpoznawania rodzajów sytuacji komunikacyjnych (zadania 2.1.–2.3.), w których średnie wyniki mieszczą się w przedziale od 67% do 76% punktów. Większe zróżnicowanie wyników wystąpiło wśród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych. W tych zadaniach uczniowie uzyskali wyniki mieszczące się w przedziale od 57% do 91% punktów.

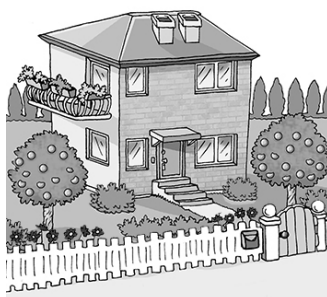
Przyjrzyjmy się dwóm zadaniom, które sprawdzały tę umiejętność.

4.3. W którym domu mieszka dziewczynka?

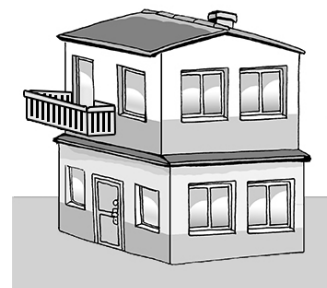
A.

B.

C.

Transkrypcja:

Dziewczynka: This is a photo of our new house. I'm very happy because the house has a big garden and I can play with my dog there. My room is upstairs. It's got a balcony, so in summer I can sit there and read.

Zadanie 4.3. okazało się jednym z najłatwiejszych w całym zadaniu 4. Ponad 90% zdających wyszukało w tekście szczegóły odróżniające dom, w którym mieszka dziewczynka od pozostałych domów i poprawnie wybrało rysunek **B**. Aby udzielić poprawnej odpowiedzi należało wyszukać fragmenty tekstu mówiące, że dom ma ogród (*The house has a big garden.*) i jest piętrowy (*My room is upstairs.*). Dodatkową informacją pomocniczą była wzmianka, że dom ma balkon (*It's got a balcony.*). Ponadto, tekst ten nie zawierał zbyt wielu szczegółów, a zawarte w nim struktury i słownictwo były dla zdających dobrze znane i utrwalane od samego początku nauki języka angielskiego. Występowały tu głównie czasowniki *być* i *mieć* w prostych zdaniach twierdzących, które uczniowie poznają już w pierwszym etapie edukacyjnym i utrwalają ich użycie w II etapie edukacyjnym.

Dużo trudniejszym okazało się zadanie 4.2. sprawdzające tę samą umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych w tekście słuchanym. O trudności tego zadania świadczy fakt, że tylko 57% uczniów wybrało poprawną odpowiedź **B**.

4.2. O której godzinie klasa ma rozpocząć jutro lekcje?A. B. C. **Transkrypcja:**

Kobieta: Class, can I have your attention please? Tomorrow you won't have Maths at eight o'clock because your teacher is ill. You'll only have English at nine o'clock. Later, at 10 o'clock we're going to the theatre. Please, remember to wear something smart.

Duża część uczniów wybrała niepoprawną odpowiedź A. czyli godzinę ósmą. Może to wynikać z faktu, że zdający prawdopodobnie kierowali się tylko godzinami usłyszanymi w tekście, a godzina ósma padła w tekście jako pierwsza. Ponadto zdający mogli sugerować się tym, że jest to typowa godzina, o której oni sami zazwyczaj rozpoczynają lekcje w szkole. Wynika z tego, że nie zrozumieli kontekstu, w którym pojawiły się poszczególne godziny. Prawdopodobnie duża część zdających nie zrozumiiała odniesienia do przyszłości w formie przeczącej, z którego wynikało, że jutro o godzinie ósmej nie będzie lekcji (*You won't have maths.*) ponieważ nauczyciel jest chory (*...because your teacher is ill*). Tak więc trudność w tym zadaniu, w porównaniu do innych zadań sprawdzających tę samą umiejętność, mogły stanowić struktury gramatyczne pojawiające się w nagraniu (formy wyrażania przyszłości użyte zarówno w zdaniach twierdzących jak i przeczących) oraz konieczność połączenia kilku informacji zawartych w tekście i wyciągnięcia z nich wniosku, o której rozpoczną się lekcje.

Kolejną grupę zadań, z którą zmierzili się szóstoklasiści podczas sprawdzianu stanowiły zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (zadania 5. i 6.). W zadaniach tych uczniowie uzyskali wysoki średni wynik 76% punktów. Uczniowie znacznie lepiej poradzili sobie z zadaniem 6. (średni wynik 81% punktów) niż z zadaniem 5. (średni wynik 67% punktów). Jednym z powodów wysokiego wyniku uzyskanego przez uczniów w zadaniu 6. może być fakt, że opis sytuacji, do których uczniowie mieli wybrać właściwą reakcję był sformułowany w języku polskim i uczniowie nie mieli problemów z właściwym zrozumieniem sytuacji, na którą mieli zareagować. A co za tym idzie, prawdopodobieństwo doboru niewłaściwej reakcji było znacznie mniejsze.

Najtrudniejszym wśród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 5.1. Poprawnej odpowiedzi udzieliło tylko 60% zdających.

5.1. A

A. Excuse me, how can I get to the museum?

B. Excuse me, what time does the museum open?

C. Excuse me, what museum is it?

W zadaniu tym uczniowie mieli z odpowiedzi kobiety wywnioskować jakie pytanie zadał jej mężczyzna. Aby udzielić prawidłowej odpowiedzi należało zrozumieć pierwszą część wypowiedzi kobiety, zawierającą jeden z typowych zwrotów używanych w celu wskazania drogi (*Turn left.*), i na tej podstawie zdecydować, że pytanie mężczyzny było pytaniem o drogę do muzeum, a nie pytaniem jakie to muzeum czy o której godzinie otwierają muzeum. Uczniowie, którzy wybrali nieprawidłowe pytanie prawdopodobnie nie znali zarówno podstawowych zwrotów używanych do wskazywania drogi jak i typowego sposobu zadania pytania o drogę (*How can I get to the museum?*). Dodatkową trudnością w tym zadaniu mogło być to, że zdający mieli uzupełnić rozmowę pytaniem, a nie zareagować na zadane pytanie.

Największym wyzwaniem dla tegorocznych szóstoklasistów były zadania sprawdzające znajomość środków językowych (zadania 7. i 8.) oraz umiejętność rozumienia tekstów pisanych (zadania 9.–11.).

Porównując wyniki zadań sprawdzających znajomość środków językowych obserwujemy dużą różnicę pomiędzy wynikiem osiągniętym przez szóstoklasistów w zadaniu 7. (średni wynik 91%), a wynikiem w zadaniu 8. (średni wynik 48%). Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że uczniowie wykazali się lepszą znajomością środków językowych w zadaniach opartych na materiale ilustracyjnym (zadanie 7.), niż w zadaniach opartych na tekście (zadanie 8.).

A. cold	B. making	C. skating	D. ski	E. snow	F. tired
---------	-----------	------------	--------	---------	----------

Hi there! Look out of the window. Winter is back. There's a lot of **8.1. E** outside. The trees, houses and streets are all white. But it's not too **8.2. A** today. We can make a big snowman or go **8.3. C** on the new ice-rink near the school!

Zadanie 8. wymagało od uczniów uzupełnienia luk w tekście odpowiednimi słowami z ramki. Można przypuszczać, że błędny dobór słów do luk w tekście spowodowany był zarówno nieznaną słownictwa dotyczącego zjawisk pogodowych związanych z zimą i sposobami spędzania czasu o tej porze roku, jak i brakiem zrozumienia kontekstu, w jakim te słowa miały być użyte. Najwyższe wyniki uczniowie uzyskali w zadaniu 8.1. Ponad 56% zdających właściwie zinterpretowało kontekst wypowiedzi, z którego wynika, że wróciła zima i wszystkie drzewa, domy i ulice są białe (*Winter is back. The trees, houses and streets are all white.*) i poprawnie uzupełniło lukę słowem śnieg (*snow*). Najwięcej problemów sprawiło uczniom dobranie odpowiedniego słowa do luki 8.3. Poprawnie wykonało to zadanie tylko 37% uczniów. W tym konkretnym przypadku ważne było nie tylko dobranie słowa pasującego do kontekstu ale również użycie go w poprawnej formie gramatycznej. Duża część uczniów wybierając błędną odpowiedź D. prawdopodobnie kierowała się wyłącznie kontekstem i znaczeniem słowa, które logicznie mogło uzupełniać lukę, a nie zwróciła uwagi na występujący w zdaniu czasownik *go*, po którym wymagane jest użycie formy gerundialnej (*go skating*) a nie bezokolicznikowej (*go ski*).

Analiza zadań 7. i 8., sprawdzających znajomość środków językowych pozwala wyciągnąć wnioski, że trudność zadania 8. mogła, między innymi, polegać na tym, że uczeń musiał się zmierzyć z wyborem właściwej odpowiedzi spośród sześciu opcji, natomiast w zadaniu 7. wybór był bardziej ograniczony. Ponadto, w zadaniu 8. podstawę zadania stanowił kilkuzdaniowy tekst tworzący spójną i logiczną całość, wymagający od zdającego zrozumienia całego tekstu wraz z jego szczegółami. Natomiast w zadaniu 7. zdający koncentruje się jedynie na rozumieniu pojedynczych, niepowiązanych ze sobą zdań. Okazuje się, że zdającym łatwiej jest skoncentrować się na każdym ze zdań osobno, które odnoszą się do konkretnego elementu obrazka, niż wczytać się w kilkuzdaniowy tekst, złożony z powiązanych ze sobą zdań i mający tworzyć pewną spójną i logiczną całość. Ponadto zadanie 7. nie wymaga od zdającego zastanawiania się nad poprawnością gramatyczną wybieranych opcji odpowiedzi, a jedynie wybrania (spośród podanych poprawnych językowo odpowiedzi) tej, która jest zgodna z treścią obrazka.

W zadaniach 9.–11. sprawdzających różne umiejętności rozumienia tekstów pisanych obserwujemy dość wyrównany poziom ich opanowania. Uzyskane przez uczniów wyniki mieszczą się w przedziale od 63% do 74% punktów.

W zadaniu 9. sprawdzającym umiejętność rozumienia ogólnego sensu tekstu można zauważyć, że zdający uzyskali bardzo wysoki średni wynik za rozwiązanie zadań 9.2. (79%) i 9.3. (80%). Natomiast gorzej poradzili sobie z zadaniem 9.1.

A. a cinema	B. a concert	C. a match	D. a shop
--------------------	---------------------	-------------------	------------------

9.1.
 It was a wonderful day. A lot of people came.
 Our team played very well. We won. John Brown was the best footballer. He scored two goals.
 The winners got cinema tickets as a prize.

This text is about C .

W zadaniu tym uczniowie mieli dopasować do podanego tekstu właściwy temat. 64% zdających poprawnie zdecydowało, że tematem tekstu jest mecz (odpowiedź **C.**). Aby udzielić poprawnej odpowiedzi należało zrozumieć następujące fragmenty tekstu *our team played very well, best footballer, scored two goals*. Zdający, którzy dokonali błędnego wyboru wybierali głównie odpowiedź **A. a cinema**. Kierowali się prawdopodobnie wyłącznie pojawieniem się w tekście wyrażenia *cinema tickets* i nie zwrócili uwagi na kontekst, w którym to słowo zostało użyte. Słowo *cinema* występuje tu w roli przymiotnika określającego bilety, jakie drużyna dostała w nagrodę za wygrany mecz (*The winners got cinema tickets as a prize.*), a nie oznacza ono tematu tekstu.

Porównywalny średni wynik (70%) zdający uzyskali w zadaniu 11. Natomiast nieco większym wyzwaniem okazało się zadanie 10., które sprawdzało tę samą umiejętność (średni wynik 63%). Zdający dobrze poradzili sobie z większością jednostek w tym zadaniu, sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, jednak wśród nich pojawiły się dwa zadania (10.2 i 10.4.), które okazały się znacznie trudniejsze od pozostałych.

Tata pyta:	Lucy odpowiada:	Z którego tekstu Lucy dowiedziała się o tym?
<p>Do you know why people didn't see elephants at the circus?</p>	<p>Yes, I do.</p>	<p>10.4. D</p>

B.

D.

SUNDAY, 15th MARCH

On Friday I went to the circus. I was very happy. There were clowns and many exotic animals. But there weren't any elephants. They were ill. Can an elephant catch a cold?

W zadaniu 10.4 tylko 52% zdających wybrało poprawną odpowiedź **D**. Był to wpis na blogu informujący, że słonie nie pojawiły się w pokazie cyrkowym z powodu choroby (*But there weren't any elephants. They were ill*). Duża część zdających jednak wybrała odpowiedź B, czyli plakat zapraszający na pokaz cyrkowy, mimo że nie było tam żadnej informacji o tym, że słonie nie pojawią się w pokazie. Wynikało to prawdopodobnie z faktu, że zdający nie zrozumieli pytania, zasugerowali się jedynie pojawieniem się słów (*elephants* i *circus*), które występowały zarówno w pytaniu jak i na plakacie. Prawdopodobnie nie zwrócili również uwagi na zaimbek pytający *why*, wymagający wybrania tekstu, w którym była informacja o powodzie niepojawienia się słoni.

Wnioski i rekomendacje

Powyższa analiza wyników sprawdzianu powinna zachęcić nauczycieli języka angielskiego do położenia nacisku na:

- ❖ rozwijanie umiejętności rozumienia tekstów pisanych. Osiągnięcie najwyższych wyników w sprawdzianie zależy w dużej mierze od dobrze rozwiniętej umiejętności czytania. Zachęcamy do wykorzystywania różnego typu tekstów, odzwierciedlających różnorodność sytuacji z życia codziennego, w tym tekstów użytkowych różnego typu. Dobrze byłoby wprowadzić zwyczaj wyznaczania limitów czasowych w trakcie ćwiczeń na rozumienie tekstów pisanych. Czas powinien być odpowiednio dostosowywany – tzn. odpowiednio krótki zwłaszcza w przypadku ćwiczeń, których celem jest doskonalenie umiejętności ogólnego rozumienia tekstu (jego głównej myśli, kontekstu, intencji).

- ❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, zarówno w tekście pisanim, jak i słuchanym. Należy zachęcić uczniów do uważnego czytania poleceń i niepodejmowania decyzji o wyborze odpowiedzi zbyt pochopnie. Wskazane jest uświadomienie uczniom jak istotne jest uważne i dokładne przeczytanie/wysłuchanie każdego tekstu do końca, jak również niesugerowanie się kolejnością informacji, w jakiej pojawiają się w danym tekście. Nauczyciele powinni zwracać uwagę na to, żeby uczniowie w trakcie czytania/słuchania skupiali się nie tylko na pojedynczych słowach, ale przede wszystkim na kontekście oraz celu, w jakim te słowa zostały użyte. Ćwicząc z uczniami tę umiejętność pomocne może być również zachęcanie uczniów do wyszukiwania w tekście nie tylko fragmentów tekstu stanowiących uzasadnienie poprawnej odpowiedzi, ale też znajdowania tych fragmentów, które pozwalają stwierdzić, dlaczego pozostałe odpowiedzi nie są poprawne i jakie informacje lub wyrażenia użyte w tekście na to wskazują.

- ❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość środków językowych, w szczególności zadań opartych na tekście. Dobrą praktyką powinno być zachęcenie uczniów do podzielenia pracy nad tym zadaniem na dwa etapy. Najpierw uczniowie powinni zrozumieć ogólny sens całego tekstu, zastanowić się, jakich informacji w nim brakuje i w ten sposób dokonać wstępnej selekcji słów, które logicznie, zgodnie z kontekstem mogłyby pasować do danej luki. Ostateczna selekcja może być jednak dokonana dopiero po rozważeniu, które z branych pod uwagę opcji uzupełnienia luk pasują również pod względem gramatycznym (np. zgodność liczby, stopnia przymiotnika, formy czasownika, zaimka).

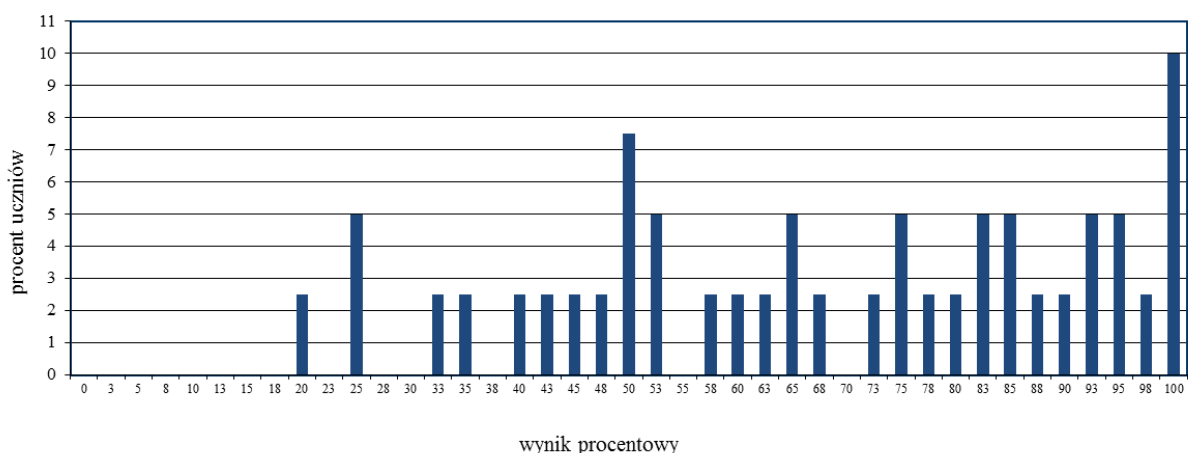
- ❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych. Szczególnie trudne, zwłaszcza dla uczniów, którzy uzyskali najniższe wyniki, są te zadania, w których cała sytuacja opisana jest w języku angielskim. Może to świadczyć o tym, że nauczyciele nie używają języka angielskiego jako języka komunikacji na lekcjach. Zachęcamy więc do ograniczenia użycia języka ojczystego podczas zajęć oraz motywowania uczniów do interakcji między sobą jak również z nauczycielem w języku obcym i zbliżenia komunikacji w klasie do naturalnych sytuacji komunikacyjnych. Pomocnym może się okazać angażowanie uczniów w ćwiczenia wymagające od nich ustnego reagowania w typowych sytuacjach życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności wyszczególnionych w podstawie programowej np. zadawania pytań o wiek, miejsce zamieszkania, upodobania, emocje innych osób itp.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Arkusz zadań dla uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera (SA-2-152), został przygotowany na podstawie arkusza SA-1-152 zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie otrzymali zadania dostosowane pod względem graficznym: wyróżniono informację o numerze każdego zadania i liczbie punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie, zwiększono odstępy między wierszami w tekstach i zastosowano pionowy układ odpowiedzi. W związku z wydłużonym czasem trwania egzaminu na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Przy każdym zadaniu umieszczono informację o sposobie zaznaczenia właściwej odpowiedzi.

Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 12. Wyniki uczniów z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera – parametry statystyczne

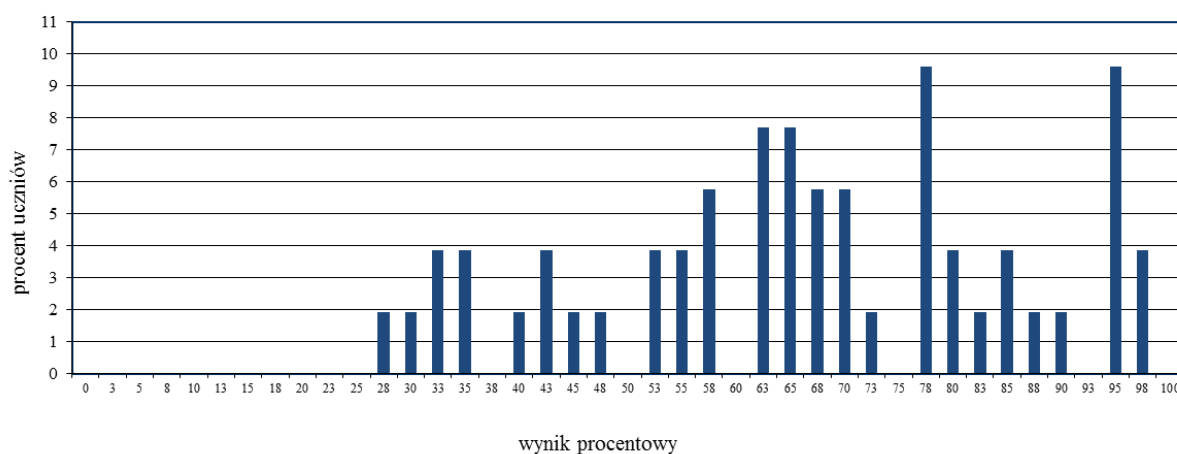
Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
40	20	100	74	100	69	24

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych

Arkusze dla uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych (SA-4-152, SA-5-152, SA-6-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SA-4-152 – Arial 16 pkt, SA-5-152 – Arial 24 pkt. W arkuszu SA-5-152 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany.

Na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Dla uczniów niewidomych przygotowano arkusze w brajlu.

Wyniki uczniów słabowidzących i niewidomych

Wykres 6. Rozkład wyników uczniów

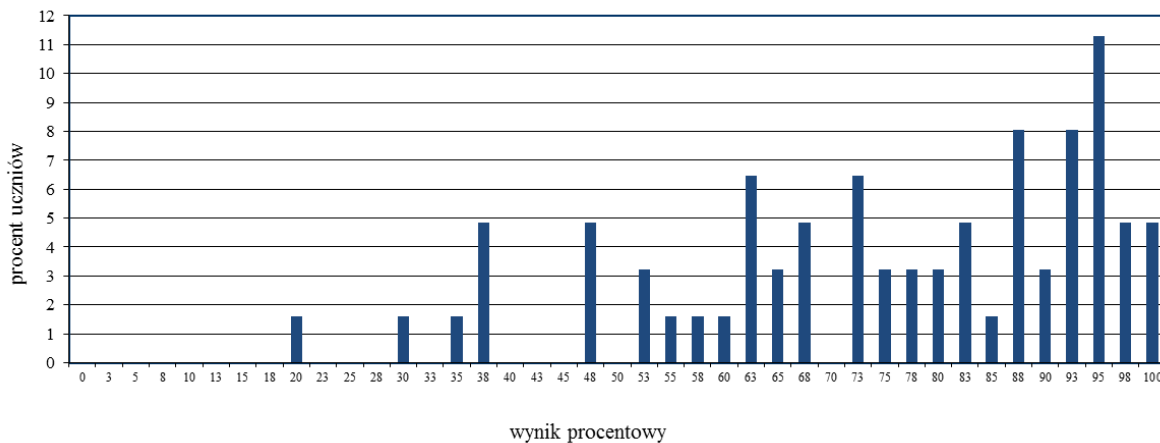
Tabela 13. Wyniki uczniów słabowidzących i uczniów niewidomych – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
53	28	98	67	rozkład dwumodalny 78 i 95	66	20

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i niesłyszących

Wykres 7. Rozkład wyników uczniów

Tabela 14. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

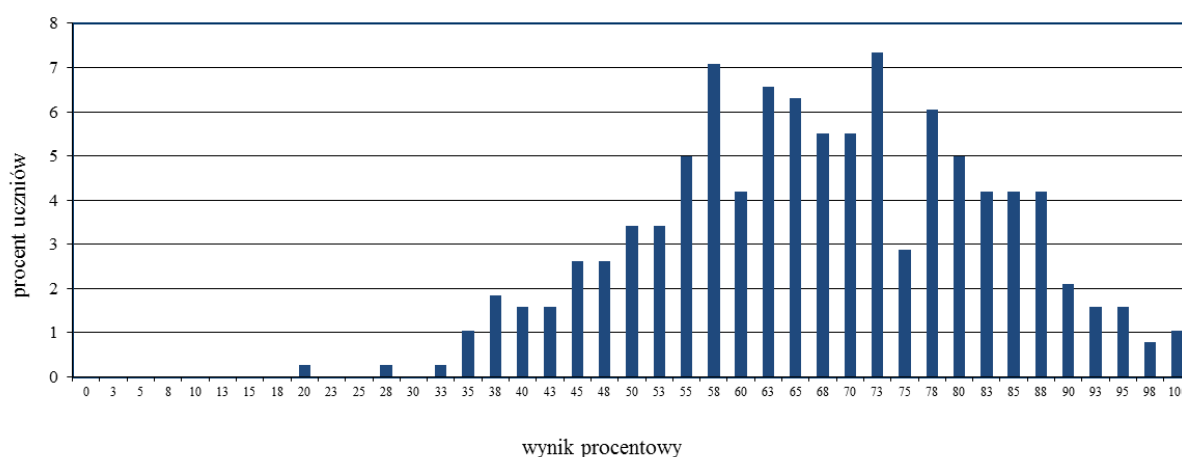
Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
62	20	100	79	95	75	20

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SA-8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 8. Rozkład wyników uczniów

Tabela 15. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
381	20	100	68	73	67	15

Język niemiecki

1. Opis arkusza standardowego

Arkusz składał się z 40 zadań zamkniętych różnego typu (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz oraz zadań na dobieranie) ujętych w 11 wiązek. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla II etapu edukacyjnego w czterech obszarach: rozumienie ze słuchu (15 zadań), rozumienie tekstów pisanych (11 zadań), znajomość funkcji językowych (8 zadań) oraz znajomość środków językowych (6 zadań).

Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań uczeń mógł otrzymać 40 punktów.

2. Dane dotyczące populacji uczniów

Tabela 1. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym

Liczba uczniów		514
Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	bez dysleksji rozwojowej	458
	z dysleksją rozwojową	56
	dziewczeta	262
	chłopcy	252
	ze szkół na wsi	326
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	152
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	36
	ze szkół publicznych	500
	ze szkół niepublicznych	14

Ze sprawdzianu z języka niemieckiego zwolniono 0 uczniów – laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych oraz laureatów konkursów przedmiotowych o zasięgu wojewódzkim lub ponadwojewódzkim.

Tabela 2. Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Uczniowie rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	2
	słabosłyszący i niesłyszący	1
	z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim	72
	Ogółem	75

3. Przebieg sprawdzianu

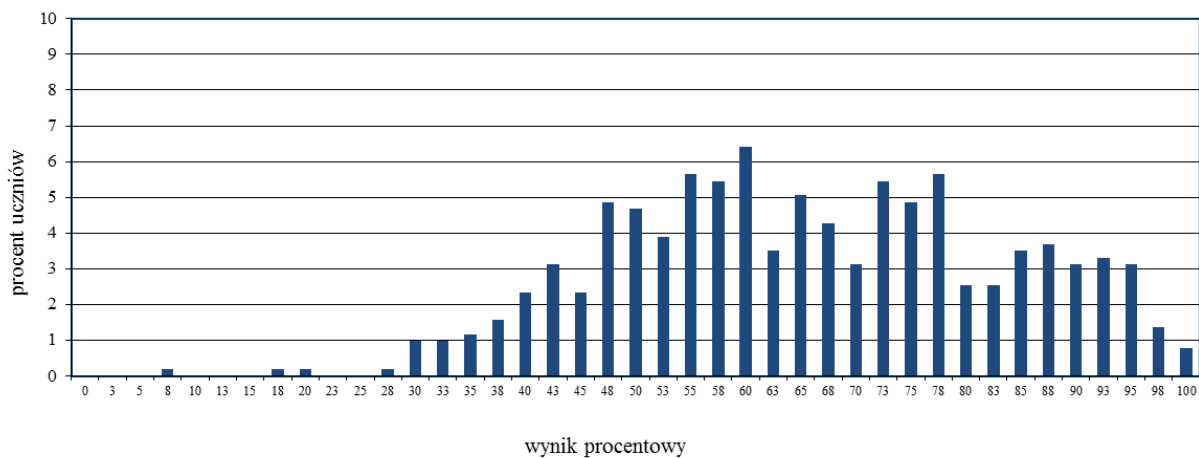
Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu sprawdzianu

Termin sprawdzianu		1 kwietnia 2015 r.	
Czas trwania sprawdzianu		45 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu standardowym	
		do 70 minut dla uczniów rozwiązujących zadania w arkuszu dostosowanym	
Liczba szkół		31	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 143)		3	
Liczba unieważnień ¹	w przypadku:		
	§ 47 ust. 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
		wniesienia lub korzystania przez ucznia w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
		zakłócenia przez ucznia prawidłowego przebiegu sprawdzianu	0
	§ 47 ust. 2	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez ucznia	0
	§ 146 ust. 3	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzania sprawdzianu	0
	§ 146 ust. 4	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcia karty odpowiedzi)	0
inne (np. złe samopoczucie)			0
Liczba wglądów ¹ (§ 50)		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz.U nr 83, poz. 562, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki uczniów

Wykres 1. Rozkład wyników uczniów

Tabela 4. Wyniki uczniów – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
514	8	100	65	60	66	17

Wyniki uczniów na skali staninowej

Tabela 5. Wyniki uczniów na skali staninowej

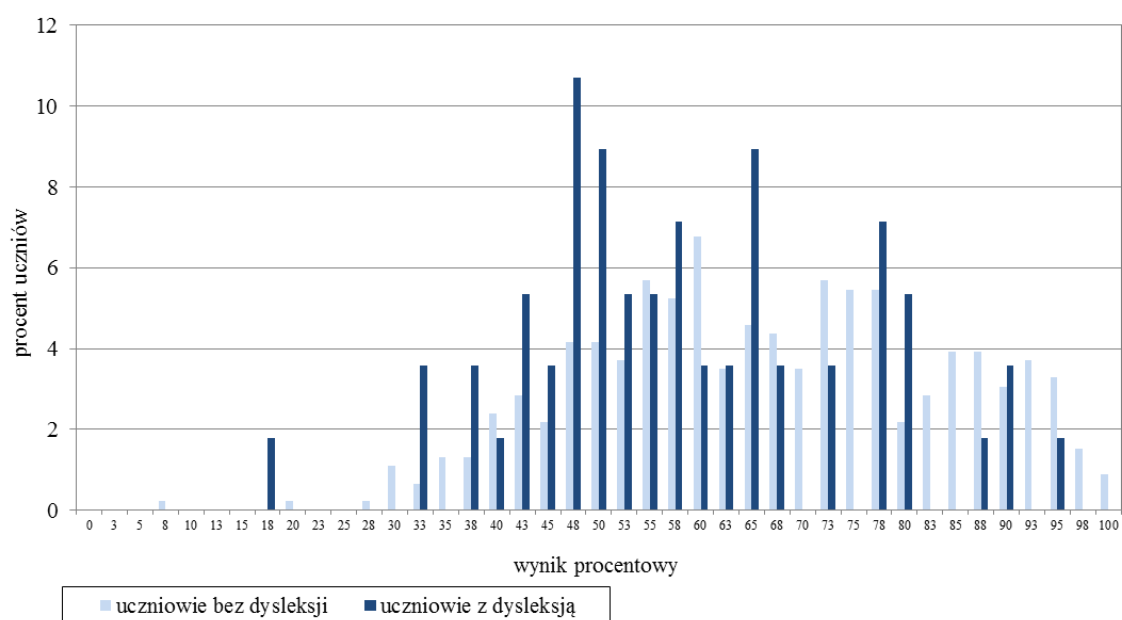
Stanin	Przedział wyników (w %)
1	0–35
2	38–45
3	48–53
4	55–63
5	65–75
6	78–85
7	88–93
8	95–98
9	100

Średnie wyniki szkół² na skali staninowej

Tabela 6. Wyniki szkół na skali staninowej

Stanin	Przedział wyników (w %)
1	28–54
2	55–59
3	60–63
4	64–67
5	68–71
6	72–75
7	76–80
8	81–87
9	88–98

Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

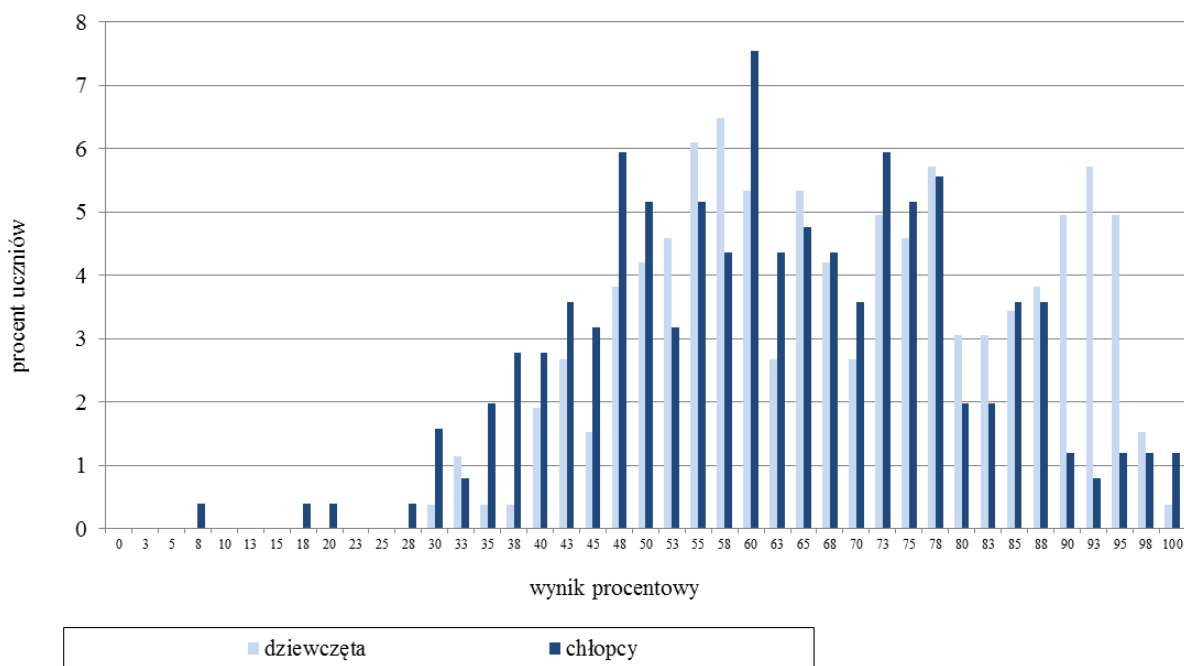
Wykres 2. Rozkład wyników uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową

² Ilekroć w niniejszym sprawozdaniu jest mowa o wynikach szkół w 2015 roku, przez szkołę należy rozumieć każdą placówkę, w której liczba uczniów przystępujących do sprawdzianu była nie mniejsza niż 5. Wyniki szkół obliczono na podstawie wyników uczniów, którzy wykonywali zadania z zestawu SN-1-152.

Tabela 7. Wyniki uczniów bez dysleksji oraz uczniów z dysleksją rozwojową – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Uczniowie bez dysleksji	458	8	100	65	60	67	17
Uczniowie z dysleksją rozwojową	56	18	95	57	48	59	16

Wyniki dziewcząt i chłopców

Wykres 3. Rozkład wyników dziewcząt i chłopców

Tabela 8. Wyniki dziewcząt i chłopców – parametry statystyczne

Płeć	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Dziewczęta	262	30	100	68	58	69	17
Chłopcy	252	8	100	63	60	62	17

Wyniki uczniów a wielkość miejscowości

Tabela 9. Wyniki uczniów w zależności od lokalizacji szkoły – parametry statystyczne

	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Wieś	326	8	100	68	78	67	17
Miasto do 20 tys. mieszkańców	152	18	100	63	60	65	18
Miasto od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0	-	-	-	-	-	
Miasto powyżej 100 tys. mieszkańców	36	40	95	55	40	59	15

Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych

Tabela 10. Wyniki uczniów szkół publicznych i szkół niepublicznych – parametry statystyczne

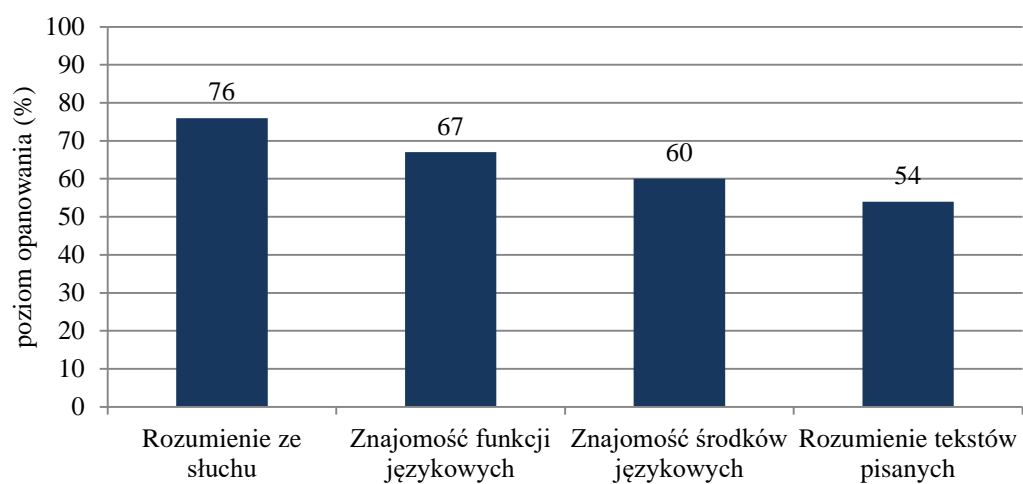
	Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
Szkoła publiczna	500	8	100	65	60	66	17
Szkoła niepubliczna	14	30	88	54	43	55	18

Poziom wykonania zadań

Tabela 11. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Nr zad.	Wymagania szczegółowe	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	73
	1.2.	2.3) Uczeń rozumie ogólny sens prostego tekstu.	84
	1.3.	2.5) Uczeń rozumie intencje rozmówców.	94
	2.1.	2.6) Uczeń rozpoznaje rodzaje sytuacji komunikacyjnych.	91
	2.2.		90
	2.3.		81
	3.1.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	52
	3.2.		81
	3.3.		95
	3.4.		70
	4.1.		56
	4.2.	2.4) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście słuchanym.	59
	4.3.		75
	4.4.		75
4.5.	2.1) Uczeń reaguje na polecenia.	66	
IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Znajomość funkcji językowych	5.1.	6.5) Uczeń prosi o informacje.	47
	5.2.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi w ramach wyuczonych zwrotów, [...].	65
	5.3.	6.3) Uczeń podaje swoje upodobania.	79
	6.1.	6.4) Uczeń mówi, co posiada [...].	64
	6.2.	6.1) Uczeń przedstawia [...] członków swojej rodziny.	91
	6.3.	6.6) Uczeń wyraża swoje emocje.	84
	6.4.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	54
6.5.	(I etap edukacyjny) 5) Uczeń [...] udziela odpowiedzi [...].	48	
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	76
	7.2.		65
	7.3.		84
	8.1.	1. Uczeń posługuje się bardzo podstawowym zasobem środków językowych [...].	46
	8.2.		40
	8.3.		50
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	9.1.	3.1) Uczeń rozumie ogólny sens tekstu.	40
	9.2.		64
	9.3.		61
	10.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	61
	10.2.		51
	10.3.		69
	10.4.		33
	11.1.	3.2) Uczeń wyszukuje proste informacje szczegółowe w tekście.	41
	11.2.		42
	11.3.		73
11.4.	54		

Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Wykres 4. Średnie wyniki uczniów w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności

Komentarz

Szóstoklasiści przystępujący do sprawdzianu w 2015 r. po raz pierwszy rozwiązywali zadania sprawdzające znajomość języka obcego nowożytnego. Zadania te sprawdzały opanowanie umiejętności językowych w zakresie następujących obszarów:

- rozumienie ze słuchu
- znajomość funkcji językowych
- znajomość środków językowych
- rozumienie tekstów pisanych.

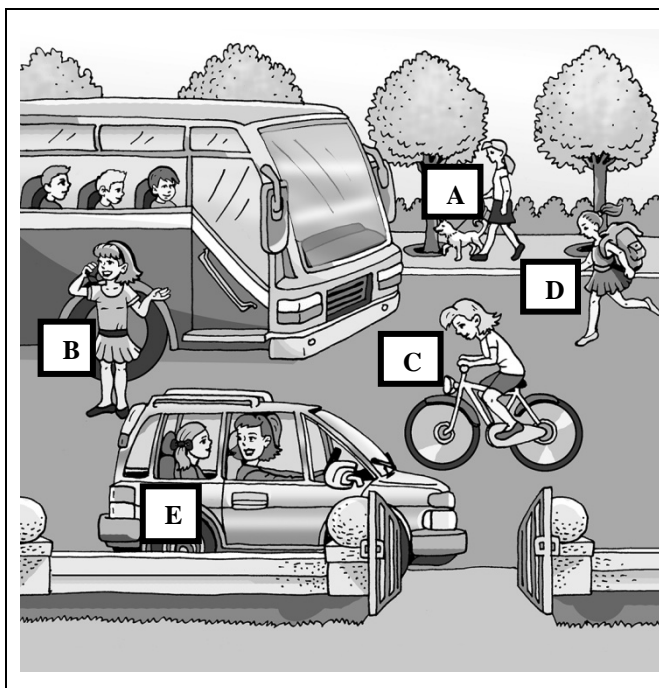
Za rozwiązanie wszystkich zadań w tegorocznym sprawdzianie z języka niemieckiego uczniowie uzyskali średnio 66% punktów. Szóstoklasiści najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia ze słuchu, za które otrzymali średnio 76% punktów. Średni wynik (67% punktów) zdający uzyskali za rozwiązanie zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych. Nieco większym wyzwaniem dla szóstoklasistów okazały się zadania sprawdzające znajomość środków językowych (średni wynik 60% punktów). Najwięcej trudności sprawiło uczniom wykonanie zadań sprawdzających umiejętność rozumienia tekstów pisanych (54%).

Poniżej zamieszczona została krótka analiza wyników sprawdzianu z języka niemieckiego, której celem jest przedstawienie mocnych i słabych stron szóstoklasistów oraz wskazanie potencjalnych przyczyn trudności, jakie pojawiły się podczas rozwiązywania zadań w tegorocznym sprawdzianie.

Pierwszą grupę zadań, z którymi zmierzili się zdający podczas sprawdzianu, stanowiły zadania z obszaru rozumienia ze słuchu. Z analizy wyników tych zadań wynika, że uczniowie najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność ogólnego rozumienia ze słuchu, w tym rozpoznawania rodzajów sytuacji komunikacyjnych (zadania 2.1.–2.3.), w których średnie wyniki mieszczą się w przedziale od 81% do 91% punktów. Dość dobrze szóstoklasiści poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia intencji rozmówców (zadania 1.1. i 1.3.) lub ogólnego sensu prostego tekstu (zadanie 1.2.). W zadaniach tych uczniowie osiągnęli wyniki w przedziale od 73% do 94% punktów. Nawet uczniowie, których wynik za cały sprawdzian był stosunkowo niski, opanowali te umiejętności w zadowalającym stopniu. Większe zróżnicowanie wyników wystąpiło wśród zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania prostych informacji szczegółowych. W tych zadaniach uczniowie uzyskali wyniki mieszczące się w przedziale od 52% do 95% punktów.

Przyjrzyjmy się dwóm zadaniom, które sprawdzały tę umiejętność.

3.1. Katja	D
3.2. Monika	C
3.3. Patrizia	E
3.4. Martha	A

Transkrypcja:

Nauczyciel: In zehn Minuten fahren wir los. Sind alle im Bus? Ich sehe, nicht alle Mädchen sind da.

Dziewczynka: Da kommt Katja. Sie läuft so schnell. Sie hat einen super großen Rucksack.

Nauczyciel: Ja. Katjas Rucksack ist wie immer sehr groß. Und das Mädchen mit dem Handy, ist das Monika?

Dziewczynka: Nein, dieses Mädchen kenne ich nicht. Da ist doch Monika mit dem Fahrrad.

Nauczyciel: Und wo ist Patrizia?

Dziewczynka: Sie ist schon da. Patrizia sitzt im Auto. Sie spricht noch mit ihrer Mama. Und warum geht Martha mit ihrem Hund spazieren? Es ist schon spät.

Nauczyciel: Sie fährt nicht mit uns.

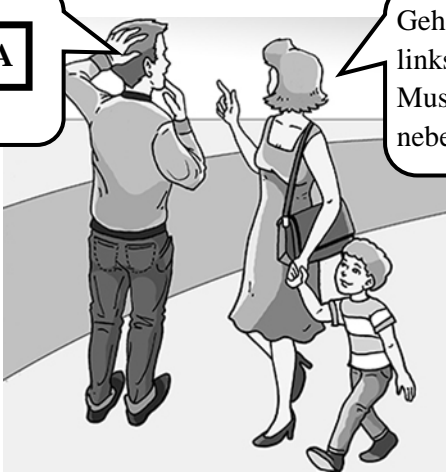
Dziewczynka: Das ist schade.

W zadaniu 3. uczniowie mieli dobrać do każdego imienia właściwą postać przedstawioną na obrazku. 95% szóstoklasistów bardzo dobrze poradziło sobie ze wskazaniem prawidłowej odpowiedzi w zadaniu 3.3. Kluczowym dla jego rozwiązania było skojarzenie słowa *Auto* z przedstawionym na obrazku samochodem osobowym, w którym siedziała dziewczynka rozmawiająca z mamą. Znacznie niższy wynik zdający uzyskali za rozwiązanie zadania 3.1. (52% poprawnych odpowiedzi). Jedna trzecia uczniów wybrała błędnie odpowiedź B. W związku z tym, że kluczowe informacje pojawiły się na początku dialogu można przypuszczać, że szóstoklasiści przeoczyli je. Słuchając dialogu, skupili swoją uwagę na słowie *Handy* i skojarzyli z dziewczynką rozmawiającą przez telefon. Należy podkreślić, że informacja dotycząca Katji została powtórzona dwa razy, co powinno było ułatwić uczniom zidentyfikowanie dziewczynki na obrazku.

Kolejną grupę zadań, z którą zmierzali się szóstoklasiści podczas sprawdzianu stanowiły zadania sprawdzające znajomość funkcji językowych (zadania 5. i 6.). W zadaniach tych uczniowie uzyskali średni wynik 67% punktów. Uczniowie lepiej poradzi sobie z zadaniem 6. (średni wynik 68% punktów) niż z zadaniem 5. (średni wynik 64% punktów). Jednym z powodów wyższego wyniku uzyskanego przez uczniów w zadaniu 6. może być fakt, iż opisy sytuacji, do których uczniowie mieli wybrać właściwe reakcje, były sformułowane w języku polskim i uczniowie nie mieli problemów z właściwym zrozumieniem sytuacji, na którą mieli zareagować. A co za tym idzie prawdopodobieństwo doboru niewłaściwej reakcji było znacznie mniejsze.

Najtrudniejszym wśród zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych okazało się zadanie 5.1. Poprawnej odpowiedzi udzieliło tylko 47% zdających.

5.1. A

A. Wie ist das Museum?

B. Wie komme ich zum Museum?

C. Wann besuchst du das Museum?

W zadaniu tym uczniowie mieli wywnioskować z odpowiedzi kobiety, jakie pytanie zadał jej mężczyzna. Aby udzielić prawidłowej odpowiedzi należało zrozumieć pierwszą część wypowiedzi kobiety, zawierającą jeden z typowych zwrotów używanych w celu wskazania drogi (*Gehen Sie nach...*) i na tej podstawie zdecydować, że pytanie mężczyzny było pytaniem o drogę do muzeum, a nie pytaniem, jakie to muzeum, czy o której godzinie jest ono otwierane. Uczniowie, którzy wybrali nieprawidłowe pytanie prawdopodobnie nie znali zarówno podstawowych zwrotów używanych do wskazywania drogi, jak i typowego pytania o drogę (*Wie komme ich zu ...?*). Dodatkową trudnością w tym zadaniu mogło być to, że zdający mieli uzupełnić rozmowę pytaniem, a nie zareagować na zadane pytanie.

Największym wyzwaniem dla tegorocznych szóstoklasistów były zadania sprawdzające znajomość środków językowych (zadania 7. i 8.) oraz umiejętność rozumienia tekstów pisanych (zadania 9.–11.).

Porównując wyniki uzyskane z zadań sprawdzających znajomość środków językowych, obserwujemy dużą różnicę pomiędzy wynikiem osiągniętym przez szóstoklasistów w zadaniu 7. (średni wynik 75%), a wynikiem w zadaniu 8. (średni wynik 45%). Na podstawie analizy wyników można stwierdzić, że uczniowie wykazali się lepszą znajomością środków językowych w zadaniu opartym na materiale ilustracyjnym (zadanie 7.), niż w zadaniu opartym na tekście (zadanie 8.).

A. kalt	B. klein	C. Schnee	D. regnet	E. Wetter	F. Wolke
---------	----------	-----------	-----------	-----------	----------

Der Winter beginnt. Das 8.1. E ist schön und es gibt viel Sonne. Schaut aus dem Fenster! Es liegt viel 8.2. C. Super! Die Straßen sind ganz weiß. Es ist aber nicht so 8.3. A, nur -5° Celsius. Die Temperatur ist perfekt zum Skifahren!

Zadanie 8. wymagało od uczniów uzupełnienia luk w tekście odpowiednimi słowami z ramki. Można przypuszczać, że błędny dobór słów do luk w tekście spowodowany był zarówno nieznaną słownictwa dotyczącego zjawisk pogodowych związanych z zimą i sposobami spędzania czasu o tej porze roku, jak i brakiem zrozumienia kontekstu, w jakim te słowa miały być użyte. Najwięcej problemów sprawiło uczniom dobranie odpowiedniego słowa do luki 8.2. Poprawnie wykonało to zadanie tylko 40% szóstoklasistów. Wielu uczniów nie zauważyło, że w zdaniu z luką znajduje się już odmieniony czasownik i wybierali kolejny, zaznaczając błędną odpowiedź D.

Analiza wyników uczniów w zadaniach 7. i 8., sprawdzających znajomość środków językowych, pozwala wyciągnąć wnioski, że trudność zadania 8. mogła, między innymi, polegać na tym, że uczeń musiał się zmierzyć z wyborem właściwej odpowiedzi spośród sześciu opcji, natomiast w zadaniu 7. wybór był bardziej ograniczony. Ponadto, w zadaniu 8. podstawę zadania stanowi kilkuzdaniowy tekst tworzący spójną, logiczną całość, wymagający od zdającego zrozumienia całego tekstu wraz z jego szczegółami. Natomiast w zadaniu 7., zdający koncentruje się jedynie na rozumieniu pojedynczych, niepowiązanych ze sobą zdań. Okazuje się, że zdającym łatwiej jest skoncentrować się osobno na każdym ze zdań, które odnoszą się do konkretnego elementu obrazka, niż wczytać się w kilkuzdaniowy tekst, złożony z powiązanych ze sobą zdań i mający tworzyć pewną spójną i logiczną całość. Ponadto zadanie 7. nie wymaga od zdającego zastanawiania się nad poprawnością gramatyczną wybieranych opcji odpowiedzi, a jedynie wybiera on (spośród podanych poprawnych językowo odpowiedzi) tę, która jest zgodna z treścią obrazka.

Trudności ze zrozumieniem tekstów pisanych potwierdza również średni wynik za zadania 9.–11. sprawdzające wymagania z tego obszaru umiejętności (54% punktów).

W zadaniu 9., sprawdzającym umiejętność rozumienia ogólnego sensu tekstu, zdający uzyskali lepszy wynik za rozwiązanie zadań 9.2. i 9.3. (odpowiednio 64% i 61%). Natomiast gorzej poradzili sobie z zadaniem 9.1.

A. ein Geschäft	B. ein Kino	C. ein Konzert	D. ein Spiel
<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin: 0 auto; width: 80%;"> <p>9.1. Es ist nicht weit vom Stadion. Meine Freunde und ich, wir kaufen uns dort Souvenirs von unserem Fußballteam: Plakate, T-Shirts und auch DVDs mit Songs von Fußballfans. Der Verkäufer ist sehr nett.</p> <hr style="border: 0; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/> <p>Der Text ist über A.</p> </div>			

W zadaniu tym uczniowie mieli dopasować do podanego tekstu właściwy temat. 40% zdających poprawnie zdecydowało, że tematem tekstu jest sklep. Kluczowe dla poprawnego rozwiązania były wyrażenia dotyczące kupowania (*wir kaufen uns dort*) oraz wymieniane produkty, które są kupowane (*Plakate, T-Shirts und auch DVDs mit Songs*). Zdający, którzy udzielili poprawnej odpowiedzi, słusznie zwrócili uwagę na słowo *der Verkäufer*. Zdający, którzy błędnie rozwiązali to zadanie, wybierali najczęściej odpowiedź D. Kierowali się prawdopodobnie występującymi w tekście słowami *Fußballteam, Fußballfans, Stadion* i nie zwrócili uwagi na kontekst, w którym zostały użyte.

Kolejne dwa zadania 10. i 11. z obszaru rozumienia tekstów pisanych sprawdzały umiejętność wyszukiwania w tekście informacji szczegółowych. Średnie wyniki w tych zadaniach wyniosły 54% za zadanie 10. i 53% za zadanie 11.

Wyniki za zadanie 10. były zróżnicowane. Z jednej strony znalazło się tutaj zadanie, z którym uczniowie poradzili sobie dobrze (69% poprawnych odpowiedzi) – jest to zadanie 10.3., a z drugiej strony zadanie 10.4., które okazało się dla uczniów najtrudniejsze w całym arkuszu (33% poprawnych odpowiedzi).

Tata pyta:	Anna odpowiada:	Z którego tekstu Anna dowiedziała się o tym?
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content;"> Was essen Elefanten gern? Weißt du das? </div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content;"> Ja. </div>	10.3. E
<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content;"> Warum gibt es keinen Elefanten im Zirkus? Weißt du das? </div>	<div style="border: 1px solid black; border-radius: 15px; padding: 10px; width: fit-content;"> Ja. </div>	10.4. D

B.

D.	E.
 <p style="text-align: right; margin-top: 20px;">16:23</p> <p>Hallo! Ich war im Zirkus. Alles war fantastisch: Clowns, Akrobaten und Tiere – Hunde, Pferde. Schade, der Elefant war nicht da. Er ist krank und jetzt ist er in einer Tierklinik.</p>	

W zadaniu 10.3. 69% uczniów wybrało poprawną odpowiedź. Zdający świetnie rozpoznali w wiadomości tekstowej produkty spożywcze (*Äpfel, Bananen, Karotten*), które słonie chętnie jedzą, i wskazali prawidłową odpowiedź. Fakt, że tak duża grupa uczniów rozwiązała to zadanie poprawnie, może świadczyć o tym, że opanowali oni podstawowe środki leksykalne w zakresie tematu żywienia.

Dużo gorzej uczniowie poradzili sobie z zadaniem 10.4. Tylko 33% zdających wybrało poprawną odpowiedź. Był to wpis na blogu informujący, że słoń nie pojawił się na pokazie cyrkowym z powodu choroby (*Schade, der Elefant war nicht da. Er ist krank.*). Duża część zdających wybrała odpowiedź B., czyli plakat zapraszający na pokaz cyrkowy, mimo że nie było tam żadnej informacji o tym, że słoń nie pojawi się na pokazie. Zdający prawdopodobnie nie zrozumieli pytania i zasugerowali się jedynie słowami *Elefant* i *Zirkus*, które występowały zarówno w pytaniu jak i na plakacie. Prawdopodobnie nie zwrócili również uwagi na zaimek pytający *warum*, który wymagał wybrania tekstu, w którym była informacja o powodzie niepojawienia się słonia.

Wnioski i rekomendacje

Powyższa analiza wyników sprawdzianu powinna zachęcić nauczycieli języka niemieckiego do położenia nacisku na:

❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających umiejętność wyszukiwania informacji szczegółowych, zarówno w tekście pisanim, jak i słuchanym. Należy zachęcić uczniów do uważnego czytania poleceń i niepodejmowania decyzji o wyborze odpowiedzi zbyt pochopnie. Wskazane jest uświadomienie uczniom, jak istotne jest uważne i dokładne przeczytanie/wysłuchanie każdego tekstu do końca. Nauczyciele powinni zwracać uwagę na to, żeby uczniowie w trakcie czytania/słuchania skupiali się nie tylko na pojedynczych słowach, ale przede wszystkim na kontekście oraz celu, w jakim te słowa zostały użyte. Ćwicząc z uczniami tę umiejętność, pomocne może być również zachęcanie uczniów do wyszukiwania w tekście nie tylko fragmentów tekstu stanowiących uzasadnienie poprawnej odpowiedzi, ale też znajdowania tych fragmentów, które pozwalają stwierdzić, dlaczego pozostałe odpowiedzi nie są poprawne i jakie informacje lub wyrażenia użyte w tekście na to wskazują.

❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość środków językowych, w szczególności opartych na tekście. Nauczyciel powinien wskazać uczniom skuteczną technikę rozwiązywania tego typu zadań, ponieważ wymaga ono od uczniów wykazania się kilkoma umiejętnościami równocześnie. Dobrą praktyką powinno być zachęcanie uczniów do podzielenia pracy nad takim zadaniem na dwa etapy. Najpierw uczniowie powinni zrozumieć ogólny sens całego tekstu, zastanowić się, jakich informacji w nim brakuje i w ten sposób dokonać wstępnej selekcji słów, które logicznie, zgodnie z kontekstem, mogłyby pasować do danej luki. Ostateczna selekcja może być dokonana dopiero po rozważeniu, które z branych pod uwagę opcji uzupełnienia luk pasują również pod względem gramatycznym (np. zgodność liczby, stopnia przymiotnika, formy czasownika, zaimka).

❖ rozwijanie umiejętności rozwiązywania zadań sprawdzających znajomość funkcji językowych, w których cała sytuacja opisana jest w języku niemieckim (zadanie 5.). Pomocnym może się okazać angażowanie uczniów w ćwiczenia wymagające od nich ustnego reagowania w typowych sytuacjach życia codziennego, ze szczególnym uwzględnieniem umiejętności wymienionych w podstawie programowej, np. zadawania pytań o wiek, miejsce zamieszkania, upodobania, emocje innych osób itp.

Podstawowe informacje o arkuszach dostosowanych

Opis arkusza dla uczniów słabowidzących

Arkusze dla uczniów słabowidzących (SN-4-152, SN-5-152) zostały przygotowane na podstawie arkusza standardowego zgodnie z zaleceniami specjalistów. Uczniowie słabowidzący otrzymali arkusze, w których dostosowano wielkość czcionki: SN-4-152 – Arial 16 pkt, SN-5-152 – Arial 24 pkt. W arkuszu SN-5-152 materiał ikonograficzny został dodatkowo opisany. W przypadku arkuszy SN-4-152 oraz SN-5-152 na płycie CD do zadań sprawdzających rozumienie tekstów słuchanych wydłużono przerwy przeznaczone na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie.

Wyniki uczniów słabowidzących

Tabela 12. Wyniki uczniów słabowidzących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
2	-	-	-	-	-	-

Opis arkusza dla uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących

Uczniowie słabosłyszący i niesłyszący rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SN-7-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 9 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów pisanych, znajomość środków językowych oraz znajomość funkcji językowych.

Wyniki uczniów słabosłyszących i niesłyszących

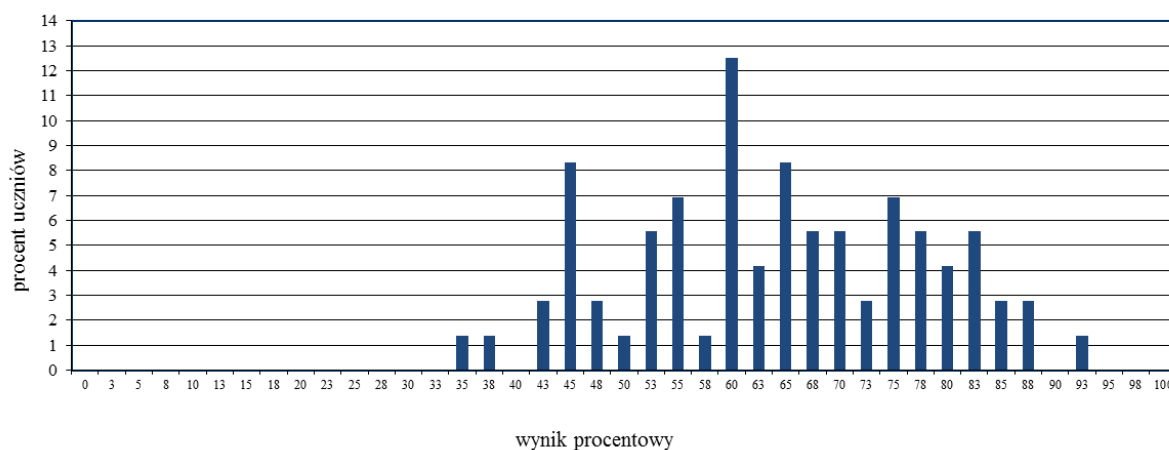
Tabela 13. Wyniki uczniów słabosłyszących i uczniów niesłyszących – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
1	-	-	-	-	-	-

Opis arkusza dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Uczniowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim rozwiązywali zadania zawarte w arkuszu SN-8-152 przygotowanym zgodnie z zaleceniami specjalistów. Arkusz składał się z 16 zadań zamkniętych, sprawdzających opanowanie przez uczniów umiejętności w następujących obszarach: rozumienie tekstów słuchanych, rozumienie tekstów pisanych, znajomość funkcji językowych oraz znajomość środków językowych. Dostosowane do potrzeb tej grupy zdających było tempo nagrań na płycie CD oraz długość przerw na zapoznanie się z treścią zadań oraz ich rozwiązanie. Zadania zamieszczone w arkuszu były bliskie sytuacjom życiowym zdających. Polecenia były jasne, proste i zrozumiałe.

Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

Wykres 5. Rozkład wyników uczniów

Tabela 14. Wyniki uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim – parametry statystyczne

Liczba uczniów	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
72	35	93	65	60	64	14

